POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

CENA 1.— DIN.

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Brankova ulica broj 30/IV • Adresa za pošiljke: Poštanski pretinac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-865 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 17 januar 1941
God. XII • Broj 3

Svi treba da smo konstruktivni, a ne samo sokolstvo!

Nema broja našeg lista,da u njemu ne naglašavamo konstruktivnu ulogu sokolstva, naročito u današnjim prilikama. Vodeći sokolski krugovi su već davno podvukli da, iz istih razloga, zbog kojih je, pre oslobođenja i ujedinjenja, sokolstvo bilo revolucionarno, — u svojoj državi, ka kojoj je sva ta njegova revolucionarnost stremila, ono mora da bude i pozitivno i konstruktivno. Sve tekovine za koje imamo još da se borimo, mogu i moraju da se postignu evolutivnim putem; što važi i za borbu protiv pojava, koje diraju u sokolstvo, ili sa kojima ono, zbog opštih nacionalnih razloga, nije zadovoljno. Revolucionarnost u Jugoslaviji mogu zastupati samo oni, koji — kao mi pre god. 1918 — ne priznaju i neće ništa, ni od režima ni od države; ili oni koji idu za posvemašnjim poremećenjem poretka u svetu. Pošto je pak Sokolima, i pored svih, pa i najvećih neprilika, održanje i jačanje Jugoslavije važnije od svega, to se njihova konstruktivnost, više nego ikada nameće kao kategorički imperativ, nasuprot krajnjih elemenata, bilo sa koje strane.

Nikada možda pozitivni stav jedne organizacije nije u tolikoj meri došao do izražaja, kao stav jugoslovenskog sokolstva, posle svega što se događalo u vezi sa njime i sa jugoslovenskom misli, u poslednje vreme. Ma koliko da su klevetnici sokolstva, iz dana u dan širili neistinu, da je sokolstvo uzelo stav „protiv Hrvata i Banovine Hrvatske", — samo zato da bi još jače podjarili izvesne instinkte, zaostale još iz vremena Austrije, protiv sokolstva, — mi se ni jednim gestom nismo dali zavesti na reakciju, koja ne bi bila nerazumljiva; ne samo zbog spoljnih prilika, na koje sokolstvo nadasve budno pazi, već i zato, što smo zaista želeli da vidimo, da li će jedna koncepcija, sa kojom se ne slažemo, uspeti da unese smirivanje i da ostrani otrov koji nije nastao kao plod nekih progona, već datira još iz vremena J. Franka, splitskog „Dana", sarajevskih šuckora, Dr. Susteršića itd.

I onda kad su nastali najteži dani za sokolstvo; kad smo gubili domove i kad su nam rasturana društva i župe; kada su naši ljudi ostajali bez službe i kad su izdržavali fizičke napadaje, držali smo se načela, da ne sipamo ulje na vatru, očekujući da će to isto uraditi, — ne oni, koji su se još u Austriji borili protiv hrvatskog sokolstva, — ali bar oni koji bi morali da budu drugačiji. Podvukli smo uvek i izričito pohvalili svaku konstruktivnu reč merodavnih faktora u Banovini Hrvatskoj, a ipak nas se klevetalo, da smo „neprijatelji Hrvata", ni zašto drugo, nego zato, što smo u najblažoj formi uzeli u odbranu sebe i svoju braću.Štampi u Banovini Hrvatskoj nije moguće niti jedan red da napiše o incidentima koji su upereni protiv sokolstva; dok je naprotiv dozvoljeno štampati i najgore izmišljotine o tobožnjim krivicama sokolstva,

Znači dakle, da se KONSTRUKTIVNI STAV SOKOLSTVA, KOJI JE JEDNAK PREMA BANOVINI HRVATSKOJ, KAO I PREMA OSTALOJ JUGOSLAVIJI, ZLOUPOTREBLJAVA, da se saspe što više ulja u vatru na drugoj strani, dok se sokolstvo, svesno najviših interesa zemlje, najbrižnije suzdržava. I baš poslednjih dana, — dok je čitava rodoljubiva javnost puštala po strani sve lične i plemenske brige, i pazila samo, kako će se obzirom na celinu države i naroda, razvijati događaji, u vezi sa glasinama, koje su se širile o položaju na jugoistoku, — izvesni, i to ne samo neodgovorni krugovi u Splitu, nisu našli važnijeg posla, nego da izvedu čitav niz šikana protiv sokolstva; da se nabace novim uvredama na uspomenu Hrvata, koji su pali za Jugoslaviju, i da izvedu mučan napadaj na brata J. Vrcana, koji je, još za vreme Austrije, izdržao više fizičkih napada na sebe, sa strane tuđinskih elemenata, braneći hrvatstvo Splita, nego li svi oni, koji danas drugima odriču hrvatstvo.

„Hrvatski dnevnik" je nedavno priznao, da „može biti pojava, koje se ne mogu ni braniti, a kamoli hvaliti; ali da nije riječ o tome, već o principijelnom gledanju". Principijelna gledanja se, međutim, neće nikada uskladiti, budu li se „pojave, koje se ne dadu braniti", množile, umesto da im se stane na kraj. „Hrvatski dnevnik" je isto tako priznao, da se u Banovini Hrvatskoj primećuje saboterstvo, pa je na adresu tih sabotera uputio oštre pretnje. Da li su ti saboteri, međutim, na sokolskoj strani, ili na strani onih, koji doduše hoće da unište sokolstvo, ali ništa bolje ne žele ni Banovini Hrvatskoj?!... Jesu li Sokoli postavili eksplozivnu mašinu pred administraciju „Hrvatskog dnevnika"; da li oni rasturaju subverzivne letke po hrvatskim krajevima; i da li je, zbog političkog rada uperenog protiv Banovine Hrvatske, morao biti uveden komesarijat, ma u jednu sokolsku jedinicu, — ili naprotiv u „Maticu Hrvatsku"?!...

Lepo je od sokolstva tražiti, da ne sipa ulje na vatru. Ali kad se to zahteva od organizacije, koja je, ma koliko opšte narodna, ipak privatnog karaktera, onda bi taj zahtev daleko pre trebali postaviti sebi oni, koji — to je više nego sigurno — imaju i sredstava i vlast da spreče stvari, koje su se dogodile u Splitu i koje se svaki dan događaju, u vezi sa sokolstvom. Jer treba razumeti i to, da se ni od najtrezvenijeg čoveka ne može do beskonačnosti tražiti da se savlada. A na koncu se postavlja i pitanje, — da li to već ne prelazi u obratno od pozitivnog, kada se zataškavanjem ostavlja slobodno polje pojavama, koje mogu više da škode opštoj konstruktivnosti, nego li što, neizlaženje pred javnost, može da joj koristi?!...

Поздрав Митрополита Стефана Соколима и Јунацима

„Здравље и сила", званични орган **Савеза бугарских Јунака**, који излази у Софији, објављује у броју од Нове године, на уводном месту, родољубиви поздрав **митрополита софијског Стефана**, посвећен братству и љубави између Јунака и југословенских Сокола.

Митрополит Стефан, чије братске речи су остале усађене у срцима свих југословенских Сокола, још са последњег слета у Софији, велича у свом поздраву соколско-јуначко братство, и каже:

„Свим својим срцем молим Свевишњег Бога, да учини, да се и у будуће, у свој снази и величини, одржи и да цвате јуначко-соколско братство; које претставља голему потпору и снагу бугарско-југословенске једнодушности. За нас, Бугаре, Јунаци и Соколи претстављају носиоце оних осећаја и расположења у животу оба народа, која их приближавају и уједињују. Имена оних, који раде за свој народ под геслом: „Здрав дух у здравом телу!", творе угаони камен при изградњи храма величанственеа хармоније бугарско-југословенског пријатељства и вечнога братства. Нико не сме да омета њихов рад, ни видљива ни невидљива сила, нити заклети противници словенства!"

Највиши претставник бугарске православне цркве говори затим о заједничким дужностима Јунака и Сокола, па каже:

„Брат брата не храни, али тешко ономе ко га нема! Ко неће брата за брата, тај ће туђина за господара! За Бугарина је Југословен брат, као што је за Југословена Бугарин брат!"

Коначно митрополит Стефан каже, да у овој години сви Јунаци и Соколи морају да поради на томе, да се оба братска народа још више приближе. У тој жељи, шаље свој благослов Соколима и Јунацима, и свима њиховим домовима.

Соколским букваром за самоучење општем културном подизању

Небрига за ширење писмености велик је грех према народу

Проблем у који је снажно задрла акција Савеза сокола на сузбијању неписмености у народу сувише је важан и сувише крупан за наш општи и национални напредак да би се он могао скинути са дневног реда. Ми смо далеко од површног схватања по коме је са једним свршеним или са много свршених анализфабетских течајева учињен главни посао на стварању наше националне културе. Али смо одлучно против оних који, побијајући таква погрешна гледишта, иду у другу крајност и одузимају сваку вредност акцији анализфабетских течајева и ширења писмености. Сигурно са анализфабетским течајевима није учињено све што је потребно за ширење просвете на селу и у граду и често пута, а ако се после не ради ништа, учињено је и врло мало.

Али без ширења писмености и читања не може се ни замислити ма каква културна акција, ма какав широк план општег националног просветног и економског подизања и из тога угла гледана акција ширења писмености добива огромно значење.

Савез сокола краљевине Југославије је и замислио своју акцију на сузбијању неписмености на том широком плану општег културног подизања народа.

Сам тај буквар је само почетак једне серије књижица које ће дати широким народним слојевима на селу и у граду све оно што им је потребно да прошире духовне видике,

да умноже практична знања, да своју националну свест утврде на познавању своје историје и своје отаџбине и да уопште створи код њих једно гледање на свет које одговара општим соколским начелима. С друге стране ова акција писмености допуњује се и даљим радом у соколским четама где писмени сељаци долазе преко соколских књижница и читаоница до других потребних знања која би им била за увек недоступна без знања писмености.

Кад се зна овака једна крупна и једноставна истина, кад се зна да је културно подизање нашега народа услов његовог општег дизања, да кажемо услов његовог опстанка, онда небрига за овај посао око сузбијања неписмености у народу где постоје још и сада општине са осамдесет посто неписмених,

таква небрига претставља крајњу духовну, моралну и националну тупост.

Са таквим схватањем важности сузбијања неписмености у нашем народу путем соколског буквара за самоучење наши соколи и пријатељи соколства сигурно ће наћи довољно могућности и времена да ту акцију потпомогну, прошире, појачају до оне мере која одговара проценту неписмености у нашем народу.

Ми очекујемо да ће та акција бити тако схваћена, да ће дати резултате који морају да одговарају таквом схватању.

Рођендан Њ. Кр. Вис. Краљевића Томислава

У недељу, 19 о. м. слави Свој тринаести рођендан, Њ. Кр. Височанство Краљевић Томислав, брат младога Владара, Њ. В. Краља Петра II, други Син Краља Мученика и Њ. В. Краљице Марије.

Југословенско соколство, заједно са читавим нашим народом, радосно учествује у слављу младога Краљевића, окруженог љубављу Узвишене Краљевске породице, желећи Му свако добро!

Нека живи узвишени Свечар, Њ. Кр. Височанство Краљевић Томислав, на радост и понос Краљевског Дома и читава Југославије!

Godišnja skupština Sokolske župe Ljubljana

Sokolska župa Ljubljana održala je glavnu godišnju skupštinu u prisustvu delegata iz 30 društava i 4 čete. Skupštinu je otvorio poverenik Saveza Sokola K. J., brat **Jože Smertnik**, zamenik saveznog starešine, posle čega su podneti opširni izveštaji, o kojima ćemo, kao i o radu skupštine, doneti naknadno opširniji prikaz. Međudruštveni odbor predložio je kandidatsku listu nove uprave na čelu sa starim i prekaljenim sokolskim radnikom, bratom Dr. **Viktorom Murnikom**, kome je skupština priredila oduševljene manifestacije. Lista je izabrana aklamacijom. Pored brata Murnika, u upravu su birana sledeća braća: Janko Jazbec, ing. V. Sadar i Anton Knez, zamenici starešine, L. Vrhovec, načelnik, J. Malnarić, R. Berdajs, i M. Pestotnik, zamenici, Eta Mašinova, načelnica M. Slapničarjeva i A. Jugova, zamenice F. Ahčin i R. Dečman, tajnici, J. Jesih, prosvetar, Dr. S. Dolar, zamenik, F. Makoter, blagajnik, Machtig Karlo, knjigovođa, I. Mihelčić, zapisničar P. Dolinšek, gospodar, Marčan J. statističar. U upravi su još: R. Fabjan, J. Koselj, Dr. J. Prodan Ing. N. Perko, E. Antosiewicz, F. Tavčar, Dr. B. Vrčon, M Urbas, D. Koch, S. Dev, R. Žitnik, B. Borštnik, A. Zalokar, H. Ilaš, F. Juvan, Dr. M. Graselj, A. Urbančić, Ing. S. Jesih, N. Furlan, E. Planinšek, V. Kocijan, J. Magušat, L. Rogl i veći broj zamenika.

Skupština je završena uz ponovljene aklamacije novoj upravi i uz manifestacije za sokolske i narodne ideale.

VIII. Smučarske utakmice za prvenstvo Saveza Sokola

Sadržaj ovogodišnjih utakmica članstva i naraštaja za prvenstvo Saveza SKJ., 1 i 2 februara u Planici, propisan od strane načelništva Saveza, okružnicom br. I, pod br. 13/41, objavljen je i dovoljno poznat svim našim jedinicama.

Da bi utakmice svestrano uspekako u pogledu učestvovanja sokolskih smučara, tako i u njihovoj spremi i pripravnosti, potrebno je da na njima bude zastupljen što veći broj odabranih smučara-takmičara. To je dužnost svih jedinica, a naročito iz onih krajeva u kojima snežne prilike i teren omogućuju redovno smučanje sokolskih pripadnika. Ovaj zadatak pripada prvenstveno tim županama, da svaka od njih uputi odgovarajući broj takmičara, muških i ženskih.

Smučanje, koje već odavna spada u Tiršev sistem telesnog vaspitanja, kao jedna od najzdravijih i najlepših grana u opštem telesnom vaspitanju, zauzima sve više odgovarajuće mesto i u sokolskim jedinicama. Svojom praktičnom primenom u dnevnom životu, smučanje pripada i sokolskoj odbranbenoj pripravnosti. Time sokolstvo javno manifestuje svoju vaspitnu svestranost, zdravstvenu korist i lepotu svog vaspitivanja, i u zimskoj prirodi.

Uslovi za ovogodišnju utakmicu smučarskog prvenstva Saveza u sletskoj godini dovoljno su naglašeni. Stoga neka ne bude ni jedne župe, koja je u pomenutoj mogućnosti, da se ne bi odazvala pozivu načelništva Saveza, u interesu svoga i opšteg sokolskoga prestiža. I nek ne bude ni jedne župe koja bi zadocnila sa prijavom i otežavala time tok redovnih priprema.

M. Vlč.

„Соколска просвета"

излази у току јануара о. г. поново, са чланцима и упутама за рад Просветних одбора у друштвима и четама.

Треба сви друштвени и четни просветни одбори да се на њу претплате, као и сви чланови тих одбора.

Годишња претплата стаје 30.— дин., а шаље се Просветном одбору Савеза Сокола на чековни број 58-105.

Godišnje skupštine naših jedinica

Sokolsko društvo Beograd VI održalo je glavnu godišnju skupštinu koja je bila odlično posećena od brojnog članstva. U ime župe bili su prisutni starešina, brat V. Popović i tajnik D. Jovanović. Skupštinu je otvorio prigodnim govorom starešina društva, ing. M. Jevtić, a zatim su pročitani i primljeni izveštaji, koji su oštampani u posebnoj knjizi. Kandidacioni odbor predložio je listu nove uprave na čelu sa dosadašnjim starešinom, ing. Jevtićem, koja je jednoglasno prihvaćena. U upravi su pored ostalih i braća D. Rosić, D. Štokelj, S. Đorđević, D. Jovanović, F. Kaparec, I. Janc i dr.

*

Sokolsko društvo Virovitica održalo je prošle nedelje glavnu godišnju skupštinu u prisustvu brojnog članstva i delegata župe, braće Vukobratovića i Cvijanovića. Iz izveštaja je vidljivo da je rad bio obilan u svima pravcima, a napose je imao lepog uspeha naraštajski otsek. Govorio je starešina župe, brat Vukobratović, pa je izabrana nova uprava, na čelu sa ing. Petrom Dragišićem.

Posle podne održana je i konferencija naraštajskog otseka, koju su posetili i delegati naraštaja Sokolskog društva Bjelovar, a otvorio ju je pročelnik otseka, brat Josip Erl. Donet je zaključak, da se poradi na što tešnjoj saradnji među naraštajcima sa teritorija župe Bjelovar, pa će uskoro biti održana zajednička naraštajska akademija.

K.

*

Sokolsko društvo u Bačkom Petrovom selu održalo je dobro posećenu godišnju skupštinu, na kojoj su primljeni izveštaji o radu u minuloj godini. Dosadanja uprava, na čelu sa sveštenikom, bratom Plavšićem, dala je ostavku, pa je izabrana nova, kojoj je na čelu starešina, brat R. Korojević.

*

Sokolska četa Kožuhe (župa Tuzla) održala je godišnju skupštinu, na kojoj je izabrana nova uprava. Iz izveštaja se vidi, da je četa postigla lep uspeh na svima poljima. Naročita pažnja posvećena je pitanju gradnje doma za koji je nabavljena potrebna građa, te bi se gradnja mogla započeti na proleće, ako bude novčanih sredstava.

Uprava je izabrana ista, a na čelu joj se nalazi brat Spasoje Tomić, čija je glavna zasluga za napredak čete.

Značajne reči patrijarha Gavrila

Povodom pravoslavne Nove godine, objavio je Nj. Sv. Patrijarh Gavrilo novogodišnju poslanicu, u kojoj je kazao, između ostalog:

U mučnoj vekovnoj borbi, sa kojom je težio i uspio da zlo robovanja pod tuđinom sa svoga ognjišta odagna, naš narod nikad se nije zanosio težnjama imperijalističkih osvajanja tuđih naroda, već se lavovski borio za svoju slobodu, za svoja prava i za svoje dostojanstvo, borio se za napredak, slavu i veličinu svoje vlastite narodne države, na ognjištu svojih predaka. Ove težnje i ovakva shvaćanja struje i strujati će vazda kroz dušu i srce svih sinova i kćeri naše narodne države, Kraljevine Jugoslavije. Geslom: »Tuđe ništa, svoje nikome«, muški i odlučno zvoni glas celokupnog naroda Jugoslavije, na pragu nove 1941 godine, i taj glas verno će pratiti svu našu narodnu i državnu budućnost, jer je on odjek plemenitih osećaja, čvrste vere u Boga, bratske ljubavi i ujedinjene snage celokupnog jugoslovenskog naroda.«

Sokolsko društvo Karlovac imalo je prilike da na dočeku Nove godine, pored svojih starih prijatelja, vidi i neočekivano lep broj novih posetilaca, koji su još jednom zasvedočili, da je sokolski rad konstruktivan i cenjen od sviju poštenih građana. Izveden je prigodni program, kojije bio toplo pozdravljen.

Iz Sokolske župe Petrovgrad

Godišnje skupštine. Sokolska društva i čete župe Petrovgrad već održavaju redovne godišnje skupštine. Prema zaključku godišnje skupštine župe, ove godine se neće birati nove Uprave, već će se mandat sadašnjim upravama jedinica produžiti na još jednu godinu, i to zbog dovršavanja programa za SPP. Samo u onim jedinicama, gde je to neophodno potrebno, vršiće se izbor. Usled toga neće biti izasłati ni delegati župe na skupštine, već samo gde se to zatraži. Inače se u jedinicama rade završni radovi na izvršenju zadataka za SPP. o čemu će podneti izveštaje župi.

Osnivanje novih jedinica. U selu **Veliki Gaj**, u vršačkom srezu, je postojala sokolska četa, ali je nastupio zastoj u radu, pa je ukinuta. No našlo se nekoliko agilnih rodoljuba, te su 1 januara osnovali Sokolsko društvo Na taj način će župa imati 69 jedinica i to 58 društava i 11 četa. Sem toga je još maja i juna meseca sprovedena organizacija bratstava i povereništva, čije brojno stanje i postojanje se upravo sada ponovo kontroliše.

Prilozi za postradale od bombardovanja. Jedinice župe Petrovgrad su uzele vidnog učešća u prikupljanju priloga za postradale u Bitolju. Sada se prikupljaju i prilozi za **postradale od bombardovanja na Sušaku.** Dajući svoje, ma i najskromnije priloge, naši pripadnici, pokazuju da saosećaju sa svom jugoslovenskom braćom.

Polaganje ispita za kraće služenje u kadru. U nedelju, 12 januara, obavljeni su pred župskom komisijom ispiti kandidata, koji žele da se koriste povlasticom kraćeg služenja u kadru. Ispitu je pristupilo 49 kandidata iz jedinica sa područja župe, a ispit su položili pred delegatima župe: starešinom dr. M. Matićem, načelnikom A. Pogačnikom, tajnikom S. Žeberanom, prosvetarom P. Mojsilovićem i blagajnikom B. Cvetkov. Starešina župe je održao govor o značaju ispita.

St. Ž.

Соко код П. П. Његоша

Наш брат, ГАВРА МИЛОШЕВИЋ, старешина соколске župe Цетиње, објавио је у „ЗЕТСКОМ ГЛАСНИКУ" напис, под насловом „ЊЕГОШЕВО СОКОЛСТВО", кога, због његове занимљивости, преносимо:

Један од највећих, ако не и највећи геније нашега народа, Петар Петровић-Његош, у свом класичном Горском Вијенцу, најбоље је приказао народна схватања и народне обичаје. Он је вјерно а тачно, онако како су у ствари постојали, оживјавао легендарно доба и јунаке, као и њихова схватања и погледе на живот. Зато што је тако радио, те животне погледе и филозофију црпио из народа, његова су дјела вјечна и трајна, као што је вјечан и трајан наш народ.

Ниједан народ као наш није у разним птицама приказао добре и рђаве особине. Тако у гаврановима оличио је злослутне вјеснике Косовске трагедије. У кукавицама кћери Лазареве, које оплакују народну трагедију. У соколу пак оличио је наш народни симбол и вјесника слободе. Соко је биће које се вјечито кретало у небеским висинама. Соко је становник сунчаних пространстава. Зато поробљени народ у Соколу оличава све врлине и придаје му све најљепше особине, које могу красити слободнога грађанина и слободни народ.

Његош у свим дјелима, а поготово Горском Вијенцу, то име најчешће спомиње. Он је тиме оживотворио соколску мисао и соколску идеју.

Његош је све оне што се не хтјеше у ланце везати, све оне који су понијели крст мучеништва и пошли путем Голготе, све оне што напустише равна и богата поља, којима је милија непријатељу неприступачна сура литица, назвао соколима у стиховима:

Соко неће поља од прашине,
Соко хоће високу литицу.

Он их је држао као једно јато, које вихор судбине гони на савлађивање свих тешких животних препрека, које су нераздвојице а губитак је осјетан, како је то изражено у ријечима сестре Батрићеве када оплакује брата:

Куда си ми улетио мој соколе
Од дивнога јата твога, дивна рано!

Његош је појединачно у соколу оличио: љепоту, ваљаност, мудрост, љубазност, одлучност, у ријечима главара који оплакују Батрића:

Онаквога сивога сокола
Црногорка још рађала није,
Немогаше човјек нигда знати,
Ал' је згодниј ал' је ваљастији,
Ал' је мудриј ал' је љубазнији,
Још таквијех очи гвозденијех
Ја не виђех у једнога чојка.

Његош је у соколу приказао оличење јунаштва, хитрине, снаге, окретности, а што је лијепо изражено у стиховима:

Он бјеше јунак по крилима,
Гледа сам га где скаче с момцима,
Скочи с мјеста четрнаест нога,
А из трке двадест и четири,
По три коња загоне прескочи.

Вјесници слободе су соколи. Кад је игуман Стефан на Божић дочекао пет Мартиновића, као прве вјеснике побједе над непријатељима, поздравио их је овим ријечима:

Благо мени моји соколови,
Благо мени јуначка слободо!
Јутрос си ми давно васкрснула.
Из гробова нашијех дједова!

Његош је и жену називао соколом. Кад се оно Радун у кулу био затворио, код њега се само нашла његова жена Љубица. Кад је достојно испунила соколску дужност, Његош каже:

Жена млада, ама соко сиви,
Пуни пушке своме господару!

Само је био вољен, поштован соко, тј. онај на кога се ово име могло примјенити. Сестри пуца срце за сивијем соколом. Кад су на вјеру Батрића Турци погубили, сестра му је од туге пресвиснула, али само зато што је био сиви соко. Његош то приказује у стиховима:

Но јој пуче срце у прсима,
За онијем сивијем соколом,
Па не мога одољет жалости,
Него живот сама себи узе!

Никад нико ни прије ни послије није дао тачније и љепше дефиниције соколској мисли и идеји него ли је то Његош учинио за бој на Вртијељци. Ту је оживотворена мисао један за све, сви за једнога, ни користи ни славе, већ по цијену својих живота, самопрегорењем иђи неустрашиво ка нечем вишем и узвишенијем, за слободу. То је изразио стиховима:

Три сердара и два војеводе,
Са њихове триста соколова!
Соко Бајо са тридест змајева,

Rad i ciljevi „Hrvatskog junaka“

Nedavno je održana prva glavna skupština »Hrvatskog Junaka«, na kojoj su pale vrlo karakteristične izjave, naročito sa strane društvenog sekretara i njegovog ideologa, **Dr. Ivana Potulipca.**

G. Dr. Potulipac je izričito naglasio, da »Hrvatski Junak« »nije došao hrvatskoj mladeži kao gimnastičko i sportsko društvo«, pa je zatim napao sve dosadašnje hrvatske generacije, tvrdeći da su one odvodile omladinu na stranputice, tako da danas nema sposobnih stručnjaka itd. Kazao je zatim:

„Da nema rata, mi bismo danas imali uniformiranu i uređenu organizaciju, a ovako se mora čekati na bolja vremena. Rat je konačno oteo toliko ljudi iz aktivnog rada i odveo mnogo naših rojnika i radnika na vojne vježbe itd. Sve je to imalo vrlo teške posledice za cio naš organizacijski rad“.

G. Protulipac je međutim ipak priznao, da je »najozbiljnija zapreka radu »Hrvatskog Junaka«, pomanjkanje ljudi, koji bi mogli i znali raditi.« On tvrdi, da »ima vrlo malo idealista«, i da je odlučeno, da će svaki član »Hrvatskog Junaka«, koji će se opiti, biti isključen iz društva. Naročito se oborio na »ljude sporta i vježbe«, tvrdeći da stanje u sportu i gimnastici »izaziva grozu« kod njega. Konačno je izjavio, da članovi »Hrvatskog Junaka« ne smeju pripadati ni jednoj drugoj organizaciji, osim Savezu hrvatskih privatnih namještenika i Hrvatskom radničkom savezu.

Gornje izjave najbolje potvrđuju sve što se u javnosti o »Hrvatskom Junaku« pisalo. Mi smo uvek tvrdili, da ta organizacija **nema nikakve veze sa telesnim vaspitanjem omladine,** i da je njen cilj isključivo partijsko-ideološki; da je to zamena za »Križare« itd. Isključivi karakter te organizacije, sa simpatijama za totalitarne sisteme, vidi se najbolje po naduvenoj osudi Dr. Protulipca, koji je sve ranije hrvatske generacije oglasio nevaljalim, stojeći na gledištu, kao da bi tek od osnivanja »Hrvatskog Junaka« hrvatska omladina trebala da krene pravim putevima. Prema njegovim rečima bi svi oni ugledni hrvatski omladinci, koji su sav svoj rad i svoje živote davali u borbu protiv Beča i mađaronštine, protiv Kuena i Rauha, bili na stranputici.

Napadaji g. Protulipca na »ljude vežbe i sporta« odaju takođe krajnju reakcionarnost i nepoznavanje savremenih uslova života. Mi ne kažemo, da i među tim ljudima nema zlih pojava, kao što ih ima svugde, ali je danas čitav svet uvideo, da telesna vežba i sport pretstavljaju jedan od bitnih uslova za napredak nacije i da udruženje, koje hoće zaista da vaspitava omladinu, ne može da mimoiđe ta dva vrlo bitna elementa.

Treba konačno istaknuti, da je prema izjavama, palim na toj skupštini, u »Hrvatskom Junaku« začlanjeno oko 20.000 ljudi, uračunavši tu i ženske članove, te decu i naraštaj. Savez »Hrvatskog Junaka« broji 141 stijeg (jedinicu.

Možemo dakle mirne duše kazati, da je, i pored svog favoriziranja »Hrvatskog Junaka« sa strane vlasti u Banovini Hrvatskoj, i pored svih neprilika koje se čine sokolstvu, **jugoslovensko sokolstvo na teritoriji Banovine Hrvatske i danas još uvek, mnogo jače od »Hrvatsog Junaka«, i po broju društava i po broju članova!** Čak i ako se prebroje Hrvati, članovi Sokola, u Banovini Hrvatskoj, utvrdiće se, da ima **daleko veći broj Sokola Hrvata, nego li je broj članova »Hrvatskog Junaka«. A što se telovežbene, prosvetne, socijalne, i zdravstvene aktivnosti tiče, u tome se** »Hrv. Junak« ne može ni uporediti sa sokolstvom.

Zar ne bi već same te činjenice mogle merodavnim faktorima u Banovini Hrvatskoj da pokažu, kakva je nelogičnost u njihovom stavu prema sokolstvu, u upoređenju sa stavom prema »Hrvatskom Junaku«?...

Intrige protiv sokolstva

List »Slovenija«, koji izlazi u Ljubljani, i koji tvrdi da je demokratski i liberalan, nalazi za potrebno da prenese napadaj »Katoličkog tjednika« protiv sokolstva, o kome smo pisali u pretprošlom broju. Pri tom »Slovenija« nadodaje, da je »i u Sloveniji Soko do sada bio, po većini svojih članova, jugoslovenski, a to znači velikosrpski«. List zatim kaže, da »dobar deo slovenskih Sokola nije odobravio tu politiku, istrajući na starom sokolskom programu demokratije i slovenstva«, pa onda, baš po uzoru »Katoličkog tjednika«, intrigira: »Dobro bi bilo da se i maknu i da ne čekaju da ih događaji prestignu«.

Iz pomenutog napisa se najbolje vidi, da su »Sloveniju« događaji već davno prestigli, pogotovo kad tvrdi, da je Soko neka kula centralizma i da u njemu nema drugog jezika, nego što je srpsko-hrvatski. Svaki sokolski naraštajac u Sloveniji znade, mađutim, da sve što radi u svom sokolskom društvu, radi na slovenačkom jeziku; da na tom jeziku izlaze brojni sokolski listovi, i da su sokolske župe potpuno demokratski i samostalno uređene i birane, bez ikakvog centralističkog pritiska. A što se slovenstva i demokracije tiče, oni bi vrlo jadno stajali u Sloveniji, kada bi čekali da ih podržava samo list »Slovenija«, i kad ne bi imali svoje najgorljivije pionire baš u jugoslovenskom sokolstvu. I zato će gospoda oko »Slovenije« uzalud čekati, da se na njihov apel neko »makne« i da nijima za volju, ruši ili cepa sokolstvo...

Savezni tečaj za telovadke, v Mariboru

Savezni tečaj za telovadke višjega oddelka članic za župe: Celje, Karlovac, Kranj, Ljubljana, Maribor, Novomesto, Split, Šibenik, Varaždin, Sušak in Zagreb, se je vršal od 2—6-1 1941 v Mariboru. Obiskalo ga je 26 sester, od katerih je stanovalo 21 v župnem internatu, 5 pa doma. Pripadajo sledečem županiji: Celje 3, Karlovac 2, Kranj 7, Ljubljana 4, Maribor 7, Split 2, Zagreb 1.

Tečaj je vodila načelnica SSKJ, s pomočjo našega znanega mednarodnega prvaka br. Primožiča, br. Lapajneta in br. Orla. Vadba se je vršila vsaki dan od 9—12 ni od 16—19,30 ure in je bila dokaj naporna. Predelalo se je vso tekmovalno gradivo za savezne obče tekme članic v višjem oddelku, ki so hkrati tudi tekme za zastavo kraljice Marije. Tečajkam so bila dana vsa potrebna navodila in praktični nasveti za pravilno uvežbavanje vaj.

Tečaj je dosegel svoj namen. Pričakujemo, da bodo absolventke tega tečaja ne samo prvovrstne telovadke in tekmovalke, temveč da bodo tudi marljivo delale kot vaditeljice, spomočjo katerih se bo dvginila višina žensko telovadbe v naši organizaciji. Med tečajkami je bilo 12 jako dobrih, talentiranih telovadk. Zdravstveno stanje je bilo dobro, razni ene obolelosti na gripi, disciplina in razpoloženje odlično.

Министар финансија о нашем финансијском стању

Пре два дана је министар финансија, г. ДР. ЈУРАЈ ШУТЕЈ, преко београдске радио станице, одржао важан ГОВОР О СТАЊУ НАШИХ ДРЖАВНИХ ФИНАНСИЈА. Г. др. Шутеј се нарочито осврнуо на алармантне гласове о нашој финансијској политици, а поготово о питању задуживања код Народне банке и о питању инфлације. Изјавио је одлучно, да „инфлације код нас нема и да ни једна стотинарка није издана без покрића, јер је законом прописана подлога за емитирање и обавезе по виђењу, остала интактна.“ Исто тако не може бити говора о прекомерној количини новчаница у оптицају. Држава се задужује код Народне банке само за ванредне расходе.

Г. Шутеј је говорио затим о узроцима скупоће, па је оштро осудио „криминалну грамзивост неких привредника и неморалну агитацију, која ствара психозу у публици“. Упутио је апел становништву, да НЕ НАСЕДА АЛАРМАНТНИМ ГЛАСОВИМА, и да верује, да су најнужније залихе осигуране, без потребе да се прекомерно оскрбљују намирницама. Коначно је казао, да ће влада предузети мере против свих злонамерних и алармантних гласина, док ће напротив сваку добронамерну сугестију радо прихватити.

Sokolsko društvo u Prokuplju, u zajednici sa Jadranskom Stražom i Crvenim Krstom, priredilo je zabavu u korist zimske pomoći. Zabava je bila odlično posećena, a uspeh u svakom pogledu zadovoljavajući.

Мријет неће док свијета има.
Дочекаше Шенђера Безира,
Нехће Србин издати Србина,
По сви пали један до другога
Пјевајући и Турке бијући!

Соколство је познато и усађено у души нашега народа још од најстаријих времена. Ти сретови попут данашњих вазда су одржавани. Никад није било народног збора и договора, нити црквеног сабора, а да се соколски слет није одржао. Вјежбе су биле: трчање, скакање, бацање камена, стријељање и друге вјештине, што се данас зове лака атлетика. Осим тога заступљен је и забавни дио, водило се коло око цркве, или би се играло оро које приказује баш симболично живе соколе, како се у часовима одмора забављају, ширећи крила и грактећи. Просвјетни и пропагандистички дио у потпуности је био на своје мјесто, јер су слушали свету литургију, а сва је борба била у знаку крста и слободе златне. То је све Његош окарактерисао у стиховима:

И без тога ово нам је слава,
На коју се врсни момци купе,
Способности своје да кушају,
Силу мишце и брзину ногах,
Стријељањем да се надмашују,
И сјечењем у окладу плећа.
Да слушају Божју летурђију,
И да воде коло око цркве.

Није у оваквим случајевима изостало ни признање. Мјесто диплома и печата. Његош је тим словима дао вјечито признање стиховима:

Видиш ове пет стотин' момчади:
Које чудо снаге и лакоће,
У њих данас овдје видијесмо!
Виђаше ли како стријељају,
Ка се града вјешто изиграше,
Како хитро грабљаху капице.

Ето то и тако схваћено соколство дало је духа и полета свима генерацијама наше нације, да су прегалачки крваво стварали велико дјело народног уједињења и ослобођења! Соколски дух дао је и моћи и свијести нашему горштаку да је задружним животом у братствима и племенима витешки савлађивао животне препреке. Теже је било савладати и пребродити економску биједу, на голом камену, него физичко сузбијање непријатеља. Соколска је мисао духовно кријепила нараштаје и давала елана горштацима да у својим опанцима прелијећу романтичне своје горе као сокони на крилима.

Његошево соколство дало је електрицитета организму не само нашег народа, већ и свих славенских народа. Они су били обасјани и грејали су се на вјечито запаљеном пламену народне душе. Вјекови су нашу душу прекалили искушењима, да је вазда имала топлоте и снаге да не подлегне организам до постигнућа циља. Тај вјечни спој душе и тијела нашега народа Његош је дивно окарактерисао у стиховима:

Прекаљена искушењем духа,
Храни тјело огњем електризма!

Његошево соколство поникло је из те прекаљене душе!

Његошево соколство дало је потстрека и Мирославу Тиршу за соколски рад. То је дивно приказао брат М. Ј. Хвасница у свом чланку „Препород словенства у соколству“, када је између осталог рекао:

„Даље морам подвући да је на оснивање витешког соколског друштва, Тирша навела јуначка борба Црногораца са Турцима, а Црна Гора била је оно огњиште које је у Тиршевој души распламтјело једну славенску ватру, која је тако сјајно препородила цијела покољења славенских синова и кћери. Из Црне Горе потиче и име Соко, јер јуначки Црногорци су се увијек поздрављали овим именом, и тада је дошао познати чешки сликар Јарослав Чермак с његовим славним црногорским сликама, што је захватило усхићењем све ондашње чешке родољубе и сви су намах прихватили ово име јунака-горштака, да буде симболом јунаштва и чојства њиховом малом друштву“.

Ово што је брат Хвасница истакао доказује заслугу брата Тонера и значајност поред Тирша и Фигнера, да је усвојањем његова предлога, називањем гимнастичког друштва именом Соко, дао душу мртвом организму.

Његош је показао вјечити пут Соколству. Оно има да буде вазда борбено и национално револуционарно. Он је то карактерисао у стиховима:

Чим соколу прво никне перје,
Он не може више мировати.

Соколи морају бити у покрету. Планински свјежи извори кристални су у жуборењу, када дођу у бару замрде. У свим временима, поготово данас, ми треба да смо свјесни Његошевог соколства! У оваквим приликама дивно је Његош рекао: Што соколу хоће [illegible].

Гавро Милошевић

Komesarijat u „Matici Hrvatskoj“

Novine su javile, da je banska vlast u Hrvatskoj uvela komesarijat u »Matici Hrvatskoj« u Zagrebu, i da je za komesara postavila prof. **Antu Martinovića**, jednog od glavnih funkcionera udruženja »Seljačka sloga«. Novine beleže da je novi komesar došao u Maticu da preuzme poslove, ali pošto nije mogao doći u dodir sa dosadašnjim pretsednikom Matice, prof. Dr. **Filipom Lukasom**, to su prostorije Matice zapečaćene.

„Hrvatski dnevnik“ je objavio komentar toj meri banske vlasti, koja je izazvala razumljiv interes u Hrvatskoj. U svom komentaru „Hrvatski dnevnik“ tvrdi, da je današnja uprava „Matice Hrvatske“, sa Dr. Lukasom na čelu, uvela u ovo udruženje političku delatnost, agitirajući za jednu malenu grupu ljudi, koja nema nikakvog oslonca kod Hrvata i hoteći da dobije vodstvo i monopol u hrvatskom kulturnom i nacionalnom životu.. Tvrdi se dalje, da su u odbor „Matice“ sve više ulazili „ljudi, koji u književnom i kulutrnom životu ne znače ništa“, i koji su „širom otvarali vrata kojekakvim mediokritetima“. Međutim je „Matica Hrvatska“ ustanova, koja treba da služi čitavom narodu pa uvođenje komesarijata ima za cilj, da vrati društvo na njegov pravi zadatak; da to postane opšte narodna kulturna ustanova, kao što je do pre nekoliko godina zaista i bila.

Uvođenje komesarijata u bilo kakva udruženja nije naravno simpatična stvar, pa je zato u toliko karakterističnije da je banska vlast u Zagrebu, kojoj danas niko ne može prigovoriti da nije dovoljno hrvatska, osećala potrebu da posegne za tom merom naprama najstarijem i najuglednijem kulturnom udruženju kod Hrvata. Mnogi misle da su razlozi za taj korak još dublji nego li se u javnosti prikazuju; što nije ni čudo kada se znade, da je „Matica Hrvatska“, preko svoje uprave i svojih pododbora u poslednje vreme razvila, sve drugo nego li kulturnu delatnost, čiji politički ciljevi su otvoreno koketirali sa totalitarnim i rasističkim pogledima, a glavna im je briga bila, da što više prodube razlike i da stvore razdor između Srba, Hrvata i Slovenaca.

Da se u »Matici Hrvatskoj« događalo koješta, o čemu se ne govori u komentaru »H. dnevnika«, može se zaključiti i po tome, što je zagrebačka policija uhapsila sekretara Matice, Dr. Milu Starčevića, i činovnicu, Veru Stipetić, o čijem radu je »pronađen izvjestan materijal«.

Bilo je međutim vremena, kada smo mi vrlo dokumentovano upozoravali na nedopuštenu delatnost g. Dr. Lukasa i jedne skupine frankofurtimaša u „Matici Hrvatskoj“, ali nas se zbog toga oglavalo za „neprijatelje i protivnike Hrvata!...“. Međutim sada, — kada su ta gospoda imala već dovoljno vremena da poseju more otrova u hrvatsku javnost i pošto su, izrabljujući autoritet voćstva, bacili u hrvatsku javnost na hiljade skandaloznih i nenaučnih pamfleta o tobožnjim „razlikama između hrvatskog i srpskog jezika“, — sada dolaze i najmerodavniji faktori u Banovini Hrvatskoj do toga da nam dadu pravo, — samo zato jer je g. Lukas bio toliko neoprezan, da se u svom opštem razornom radu i u težnji za voćstvom, očešao i o same neke ličnosti.

Novi sporazum između Nemačke i Sovjetske Rusije

Između Nemačke i Sovjetske Rusije sklopljen je nedavno nov privredni sporazum, koji je izazvao najživlju pažnju u svetskoj javnosti. Prema tom sporazumu, koji se zasniva na ranijem trgovačkom paktu između obe države, Nemačka će dobavljati Sovjetskoj Rusiji industrijske proizvode, a Sovjeti će slati u Nemačku sirovine i životne namirnice, u proširenoj meri nego li do sada. Osim toga sklopljen je istovremeno između obe države i sporazum o definitivnom razgraničenju i o razmeni stanovništva.

Nemačka i italijanska štampa podvlače veliko značenje tih sporazuma, ne samo u privrednom, nego i u političkom pogledu. Oni tvrde, da su sile osovine tim sporazumom dobile velike privredne prednosti, koje će u velikoj meri uticati na dalje vođenje rata. Osim toga zaključenje tih sporazuma dokazuje, da postoje najsrdačniji odnosi prijateljstva između dve države.

Sovjetska štampa ističe takođe važnost sporazuma, ali se ograničuje na njihovo privredno značenje i na dokaz o srdačnim odnosima između dve zemlje, ne ulazeći u njihov uticaj na razvoj rata. U Moskvi ističu da ti sporazumi pretstavljaju nov veliki uspeh sovjetske politike i podvlače pripravnost, da se i sa drugim državama, bez obzira da li su u ratu ili ne, sklope slični sporazumi. Naročito se podvlači Staljinova izjava, da će »Sovjetski savez održati miroljubive odnose sa svima državama, sa kojima se graniči, sve dok te države ne pokušaju da udare na sovjetske interese, ili da, neposredno ili posredno, udare na celokupnost i neprikosnovenost sovjetskih granica“. Ističe se takođe, da se »Sovjetski savez neće protiviti strateškom i defanzivnom osiguranju onih teritorija, koje Nemačka smatra svojim životnim prostorom, ali da će to osiguranje u svakom slučaju biti ograničeno i da neće imati karakter proširenja ratnih operacija, na države koje još nisu zaraćene na jugo-istoku«.

Engleska i američka štampa posvećuju također pažnju novom sporazumu između Nemačke i Sovjeta, ne poričući njegovu važnost, ali tvrdeći da će njegovo izvršenje naići na poteškoće u realizovanju transporta, i da ono neće imati uticaja na konačni ishod rata. Švajcarska štampa tom prilikom beleži, da je novi britanski ministar spoljnih poslova, g. **Eden**, već pokušao da dođe do poboljšanja odnosa sa Sovjetskom Rusijom, ali da je taj pokušaj zapeo o činjenicu, da Velika Britanija nije još de jure priznala priključenje baltičkih država Sovjetima.

Смрт брата Данила Крстића

У Војној болници, у Љубљани, умро је 5. јануара, у првом цвету војничке и соколске младости, у 21 годин живота, брат Крстић Данило, члан Соколске чете у Доњем Матејевцу, жупа Ниш.

После краћег али тешког боловања сломила су се крила вредног соколског радника, вежбача и учесника на многим слетовима у земљи и иностранству на соколским утакмицама. Оставио је жену и двоје мајаке деце. Испраћен је на љубљанско Војничко гробље од својих другова војника и старешина, без учешћа својих родитеља, који су дубоко жалили за смрт свога најмилијег сина-војника и Сокола.

Смрћу брата Крстића Соколска чета у Д. Матејевцу изгубила је једног од врлих соколских радника и младог поборника соколске идеологије. Нека је вечан помен брату Крстићу.

Brat J. Vrcan i njegovi napadači

„Sokolski glasnik“ je već u prošlom broju javio o incidentima sa našim uglednim bratom i starim nacionalnim borcem, **Jurom Vrcanom** u Splitu. Nema nacionalnog čoveka, nema dobrog Hrvata i svesnog Jugoslovena, ne samo u Splitu nego u čitavoj Dalmaciji, koji ne zna, sa koliko samopregora, borbenosti i zanosa je brat Vrcan još u predratnim vremenima vodio borbu za hrvatstvo i jugoslovenstvo Splita protiv svih tuđinskih nametanja. Već tada je bezbroj puta fizički napadan, policijski gonjen i otpuštan iz službe, ali nikada nije klonuo. Kad su ga otpuštali iz službe u sudu, zabeležio je na svom stolu: „Odavle mora da odlazim, zato što suviše ljubim svoju hrvatsku domovinu i što neću da robujem Beču.“ Za vreme rata je bio u tamnici, ali čim je došlo oslobođenje, brat Vrcan se ponovo posvetio nacionalnom radu, u kome je i danas jedan od prvih. Zato je utoliko veće zgražanje izazvala činjenica, da je na takvog čovekа, koji je ujedno i direktor jedne banke u Splitu, mogao da bude izvršen zaplotnjački napadaj,

Incidenat sa bratom Vrcanom najbolje pokazuje nezdravost prilia u izvesnim krajevima i potrebu da se tome već jednom stane na kraj. Takav zahtev ne znači nipošto „napadanje na Banovinu Hrvatsku“, kao što bi to hteli da prikažu izvesni listovi, već odbranu ugleda banovine Hrvatske i čitave Jugoslavije, — pred elementima koji nemaju smisla, ni za jedno ni za drugo!

Molimo da se ispravi!

U vezi članka »Maribor je sokolski«, broj 1 »Sokolskog Glasnika«, potrebno je da se ispravi sledeće:

Maribor zapravo broji šest sokolskih društava, Maribor Matica, Maribor I, Maribor II, Maribor III, Studenci i Tezno. Ovih šest društava ukupno broje članstva 1739, naraštaja 572, dece 750, svega 3061 pripadnika.

U neposrednoj okolici Maribora deluju tri sokolske čete: Radvanje, Razvanje i Kamnica.

Završen je „Mesec sokolske štampe“

Zaključen je mesec sokolske štampe, koji je trajao od 15 decembra do 15 januara, a koga je trebalo ispuniti propagandom za našu sokolsku štampu, upoznavanjem članstva sa njenom važnošću za opšti sokolski rad, i prikupljanjem novih pretplatnika, što bi moglo da bude najpozitivniji i najstvarniji rezultat delovanja pojedinih prosvetara u mesecu sokolske štampe. Mi nemamo još rezultata toga rada kroz mesec dana sokolske štampe, jer su iz razumljivih razloga tek počeli stizati. Međutim kako bilo, **rezultati ovog meseca sokolske štampe biće prilično pouzdano merilo za ocenu svesti o dužnosti i radinosti pojedinih sokolskih prosvetnih radnika i prosvetnih odbora.** Nijedan prosvetni odbor, niti jedan prosvetar župe, društava i četa ne može naći nikakva izgovora, jer je ovog puta učinjeno sve, da svi, kojima je dužnost da na ovom poslu rade, budu obavešteni o zadacima, i svima je ostavljen, izuzetno ove godine, rok od čitav mesec dana, da izvrše svoju dužnost.

Pozitivan ili negativan rezultat toga rada biće pozitivna ili negativnna ocena radinosti i pregalaštva pojedinog prosvetnog odbora i prosvetara. Ma kako bilo, iz ovoga uspeha ili neuspeha sokolske štampe, mogu se povući korisni zahključci o organizaciii sokolskog prosvetnog rada i o metodama i putevima, kako da se taj rad postavi na čvrće osnove.

U jednom od idućih brojeva mi ćemo se osvrnuti na uspeh i rezultate meseca sokolske štampe, služeći se podacima koje budemo dobili kao izveštaj od pojedinih župa, društava i četa.

ТАКО ЈЕ!

Пишући о међународном положају, у вези са држањем и са улогом малих држава и народа, „Хрватски дневник“ пише у броју од прошле недеље

„Само се по себи разуме, да прва ријеч припада већима и јачима али ни мали нису без утјецаја. Није истина, да они морају само примати и извршивати налоге. Они имају могућности одбити, не само туђе „налоге“, него и разне сугестије, ако сматрају, да нису у складу с њиховим правима и животним интересима.И мали могу направити великима знатних неугодности. Ради тога нема горе политике од политике кимања и аминања. Њихов властити опстанак треба им бити прва брига, иза које долазе све друге бриге. Мањи народи никада не смију заборавити, да се немају ничему надати од туђе великодушности. За њих је свака жртва прескупа, осим ако се ради о слободи и опстанку. И зато само у часу, када највише вредноте буду стављене на коцку, стављају се па коцку и животи и сва имовина. Тада остаје само свијест, да противник треба што скупље платити свој насртај на слободу и независност миољубивих народа. Водству наше ваљске политике мора се признати, да је својом разборитошћу задужило цијелу земљу: оно је знало чувати и сигурност државе и част народа и пријатељство са сусједима, којима је стало до нашега пријатељства“.

*

„Вараждинске Новости“ пишу о изгледима у г. 1941 за наш народ, па кажу између осталог:

„Не знамо што нам носи година 1941. Али знамо што нам је у њој радити. Чуват ћемо наш мир јачањем воље и снаге, да бранимо наше границе против свакога. Никакове тешкоће које нам доноси ратно вријеме не смију поколебати нашу народну солидарност и наш унутарњи мир. Свакој ћемо невољи и погибељи бити дорасли, ако очувамо и изградимо ред и дисциплину, ако осигурамо најпреће народне потребе и праведну владавину, која ће служити само одржању и обрани народа. Много већ има тешких и жалосних примјера, како су и зашто страдали и пропадали народи. Нека бар на нама не буде наше кривље, ако и на нас кушња и несрећа дође. Изнад свих социјалних и политичких разлика и опрека, мора да нас уједињује свијест, да је први услов свега нашег живота обрана народних граница и изградња слободног народног живота у њима. СВАКОМЕ ХОЋЕМО ДА БУДЕМО ПРИЈАТЕЉИ, АЛИ НИКОГА НЕ ЋЕМО ЗА ГОСПОДАРА. Ни у највећој невољи, ни пред највећом силом не смијемо заборавити, да онај народ, који своју народну слободу не брани, није вриједан ни да живи својим слободним животом“.

*

Љубљанско „Јутро“ је објавило уводни чланак, под насловом „Борба против малодушности“, у коме наводи мере што су их предузеле Турска, Швајцарска, Америка и остале неутралне владе, против ширења малодушности у народу и против рада деетиста. Лист затим устаје против ширитеља алармантних и сензационалних вести у нашој јавности и мисли, да би против њих такође требало предузети одлучне мере. Затим каже:

„Савестан родољуб ће најпре сам промислити, да ли је вест која му је сервирана, могућна; или ће се информирати код оних који знају боље, пре него што је саопшти даље и пре него постане опасан разносач врло тешке болести малодушја. Честит и савестан грађанин не сме да преноси даље вести, које му изгледају сумњиве, а најмање такве, које нису у складу са нашим националним и државним интересима. Свако ширење алармантних вести изазива збуњеност, а у свакој збуњености лежи клица малодушности, коју треба у корену угушити“.

Сврите и шаљите претплату за „Sokolski Glasnik“

Бугарска и положај на југоистоку

Последњих дана су, преко различитих новинских агенција, ширене вести о напетој ситуацији на југоистоку Европе, која се доводила у везу са транспортима немачких трупа у Румунију, са тобожњом појавом руских ратних лађа у румунским водама, са путовањем бугарског претседника владе, г. Филова, у Беч итд. Разумљиво је стога, да је са нарочитом пажњом био очекиван говор г. Филова у Рушчуку, који је већ пре неколико дана био најављен. Читава светска штампа посветила је пажњу том говору, у коме је г. Филов подвукао, да ће бугарска влада наставити досадашњом спољном политиком, која значи политику независности и неутралности. Бугарска спољна политика има за циљ мир и споразумевање. Она додуше иде за ревизијом нејског уговора о миру, али мирним путем и средствима. Бугарска има у виду само једну политику и та се зове бугарска политика. Ни народ ни влада неће да служе било којим другим интересима, већ својим властитим. Бугарска неће да копира туђе узоре, и зато неће да буде ни националсоцијалистичка, ни фашистичка, ни комунистичка, јер Бугарска није ни Немачка, ни Италија, ни Русија. Она ће бранити свој мир и своју независност против сваког, а биће спремна да чува своје интересе.

Бугарски министар финансија, г. Божилов, је одржао такође говор у Бургасу, у коме је казао, да је циљ бугарске спољне политике да сачува мир и независност по сваку цену; да заштити колико и како може своја национална права и да, докле год може, осане изван ратног сукоба. Са свим суседима Бугарска има пријатељске односе и иде путем мирног споразумевања, да би ојачала то пријатељство. Г. Божилов је нарочито подвукао, да је бугарски краљ најбољи гарант за мирољубиву политику Бугарске и да он неће лако дозволити, да се напусти политика мира.

Орган бугарске владе, „Вечер", донео је званично саопштење, у коме демантује све вести из иноземства, да је немачка војска прешла у Бугарску и да су предузимани извесни дипломатски кораци у вези са тиме.

Штампа тумачи говоре г. Филова и г. Божилова као знак да је положај на југоистоку и даље у знаку мира. Турска штампа подвлачи уверење, да ће Бугарска остати далеко од ратних сукоба, а то подвлачи и швајцарска штампа. Немачки и италијански листови имају слично мишљење, а и грчки коментари рачунају, да нема разлога мишљењу да би се сукоб на Балкану проширио.

У вези са гласовима о прелазу немачке војске у Бугарску који су били демантовани са заинтересоване стране, објавила је московска званична агенција „Тасс" саопштење, којим демантује вести страних агенција, да би пребацивање немачких трупа уследило уз знање и сагласност Совјетске Русије и да је Совјетска Русија дала пристанак на тражење бугарске владе о пролазу немачких трупа у Бугарску. Саопштење агенције „Тасс" каже, ако се било шта догодило у том правцу, да се све то догађа без знања и пристанка Совјетске Русије, јер њој, ни са немачке ни са бугарске стране није било постављено никакво слично питање.

*

„Политика" посвећује свој уводни чланак од 14 јануара гласинама о положају на југоистоку Европе, па конститује да „последње вести из Берлина делују исто тако умирујуће, као и вести из Москве и Софије". Лист пише, да Совјетска Русија „сматра да има гарантију, да никакве нове акције, чији би карактер прелазио оквир чисто дефанзивних мера, Немачка у овоме тренутку не намерава да предузме према југоистоку". Чланак „Политике" се завршава:

„Проширење рата на нашу околину и нове тешкоће за себе у вези с ратом немамо разлога да предвиђамо. Али то не значи да смемо заборавити на могућност да искрсну непредвиђени догађаји и да смемо пренебрегнути дужност да у сваком тренутку будемо спремни да их дочекамо одлучно и с решеношћу да им се супротставимо, ако прете да униште наш мир и да угрозе нашу слободу и нашу независност. Свесни те дужности, можемо у нову годину ступити мирно и прибрано, без штетног претераног оптимизма, али и без бојазни."

То су речи, са којима се слаже читав наш народ. Бићемо сретни, ако се и даље мир на југоистоку Европе одржи, уз пуно поштивање наше независности и наших животних интереса.

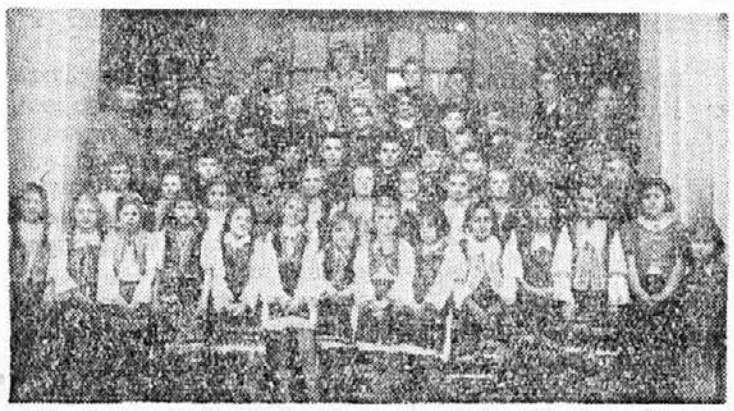

Нараштај Соколског друштва Богатић

Из Соколског друштва Параћин

Пишу нам из Параћина: Наше Соколско друштво у последње време ради врло активно. Контакт између нашега друштва и војника параћинског гарнизона оживљен је, на иницијативу резервног капетана, брата Радослава Војновића, који је уложио све силе, да та сарадња буде што свестранија.

Иницијатива брата Војновића наишла је на пуно разумевање код свих фактора, напосе код друштвене управе, која је много допринела за њен успех. У том послу највише су се истакла браћа: Платњик, начелник друштва, Десимир Михајловић и брат Жикишон, вођа дилетантске секције, који, поред остале браће из управе заслужују свако признање.

Друштвени дилетанти приредили су једну специјалну приредбу за војску. Репертоар био је састављен из националних комада, од којих је највећи утисак направио комад „Тамо далеко...". Поред великог броја војника, претставе су посетили у лепом броју, уз Соколе, и остали мештани.

Настојањем брата Војновића, Савез Сокола К. Ј. послао је у Параћин неколико соколских филмова, које су гледали готово сви војници нашега гарнизона. Приказивани су филмови из соколског живота, као: слетови у Загребу, Суботици, летовање у Каштел Сућурцу итд. Велики интерес побудио је филм са прославе мојковачке битке, кога је пратио са опширним предавањем и објашњењем, брат Војновић.

Чланови управе у сталном су додиру са братом Војновићем, који им је дао директиве за Народноодбранбени рад, по узору на организацију тог рада у Соколском друштву Београд Ш, коју је он провео минуле године.

Одушевљење за соколски рад у свима слојевима, је огромно. Надамо се, да ће и у осталим јединицама, које имају услова зато, сличан рад бити провођен.

РАД СОКОЛСКОГ ДРУШТВА ЉУБИЈА

Београдски лист „Металургија" доноси опширан приказ о познатом босанском руднику, Љубији, износећи постигнуте успехе. Поред осталог, саграђена је модерна болница, уведено електрично осветљење, подигнути хигијенски станови за раднике итд. У чланку се даље каже:

„Просвјетни рад у руднику Љубији налази се такође у пуном расцвату. Радништво и чиновништво у најтјешњој сарадњи са самим мјештанима ради врло активно. Ту постоје и разне установе као: Соколско друштво, Стрељачка дружина, Црвени крст, „Просвјета", „Напредак", „Гајрет", и друга. Од свих установа најактивнији је рад Соколског друштва које је у току „Петрове петољетке" подигло Соколски воћни расадник, у коме је засађено неколико хиљада воћака. Чланови друштва су у најближој околини засадили 750 комада бјелогоричиног дрвећа. Друштво је основало и пчеларску секцију, подигло пчелињак и са много успјеха обавља и друге послове на уљепшавању самог мјеста и околине."

ČITAJUCI NOVINE...

Frankovačka „Hrvatska gruda" se žali na nepovoljan položaj Hrvata u Slavoniji, navodeći da „u Slavoniji otpada na Hrvate 414.000 stanovnika, a na strani elemenat 310.000".

A znate li, ko se ubraja u taj strani elemenat? U prvom redu Srbi, kojih, prema samom pisanju „Hrvatske grude", ima 174.000, a zatim Nemci, Mađari, Česi, Slovaci itd. Frankovački list se žali, da je „najgora srazmera između Hrvata i drugih narodnosti u kotaru Pakrac, gde ima 10.210 Hrvata naprama 20.900 Srba i 6.600 Čeha, Mađara, Nemaca itd.". I konačno tvrdi, da u Slavoniji „situacija za Hrvate nije ni malo ružičasta".

Naravno da nije ružičasta, kada gospoda oko „Hrvatske grude" silom guraju u „strani elemenat" Srbe, koji hoće da budu jedno sa Hrvatima, i koji bi, zajedno s njima, pretstavljali ogromnu većinu u Slavoniji!... Zamislite samo, kako bi izgledalo u kotaru Pakrac, čije stanje „Hrvatska gruda" naziva „najgorim za Hrvate", kada bi htelo da se kaže: „U kotaru Pakrac ima zajedno 31.000 Hrvata i Srba, naprama 6.600 svih ostalih narodnosti". Zar se onda stanje u kotaru Pakrac, ne bi u jedan mah pretvorilo, iz najgoreg, u najbolje?!...

*

Klerikalni sušački list „ISTINA" se žali, što nije organizovana velika kampanja za postradale od bombardovanja na Sušaku. Zatim zlobno primećuje:

„Prije neko vrijeme, prigodom jednog drugog bombardiranja, bila su mnoga gospoda i čitava javnost nekako šireg srca. Ne znamo, šta to znači. Zašto se nije poduzela kampanja za pomoć postradalim sušačanima?"

Izgleda da bi ovaj sumnjivi sušački „patriota" želeo da i naš lepi Sušak snađe onako teška nesreća, sa isto onoliko mrtvih i ranjenih, i sa onoliko materijalne štete, kao „prigodom jednog drugog bombardiranja"... Naše želje prema Sušaku su naprotiv mnogo čovečnije! A ubedeni smo, kad bi i Sušak zadesila slična nesreća, da bi i kampanja bila ista! U ostalom, baš danas objavljujemo u našem listu vest, da sokolstvo i u Vojvodini sabire za postradale na Sušaku.

*

Pišući o uvođenju komesarijata u „MATICU HRVATSKU", „Hrv. dnevnik" kaže, da „Matica ima biti opće narodna ustanova, daleko od bilo kakvih klika i koterija, kao što je do pre nekoliko godina zaista bila".

Znači dakle, da i „Hrvatski dnevnik" odaje priznanje ranijim upravama „Matice Hrvatske", koje su, sve bez iznimke, bile i veoma slovenski, i veoma jugoslovenski, pa baš zato i veoma hrvatski orijentisane, — sve dok nije došla uprava Dr. F. Lukasa, koja se obrnula na gotsku, rasističku i antislovensku arijentaciju.

Neće proći dugo, pa će se „Hrvatski dnevnik" uveriti, da su i mnoge druge uprave, koje su bile jugoslovenski orijentisane, bile također mnogo hrvatskije od drugih, tobože „čisto hrvatskih" uprava...

*

„Hrvatski dnevnik" javlja, da je katolički svećenik, Miklaužić, pre nekoliko dana ponovo osuđen u Ljutomeru na 6 dana zatvora, a kod suda u Štrigovi na 10 dana zatvora. Osuđen je zbog pozdrava, što ga ze uputio nadbiskupu Stepincu i zbog propovedi koju je održao u crkvi, za „otcepljenje Štrigove od Dravske banovine" i za pripojenje Hrvatskoj Banovini. Isti list javlja, da se takve mere preduzimaju i „protiv svih stanovnika, koji hrvatski misle".

Ne znamo, da li je sve to tačno, ali je vrlo karakteristično za odnose između „oštro odvojenih individualiteta"...

Смрт бр. Бранка Радичевића, студента технике

Са првим данима нове године нестало је још једног нашег младог члана. Умро је млади студент технике, брат Бранко Радичевић; неочекивано и брзо. Нико се од нас није надао да га више никада неће видети, када смо се опростили пред његов одлазак у Сарајево, на распуст. Пошао је из Београда на очиглед здрав. Малом притиску на десној страни није придавао нарочити значај. Мислио је да ће то брзо да исчезне. Међутим, добио је напад слепог гева још у возу. Лекарска помоћ је била узалудна а смрт неминовна.

Покојни Бранко родио се у честитој учитељској породици у Сарајеву, где је завршио основну и средњу школу. Прошле године прешао је у Београд да студира технику. Васпитан је у националноме духу, пок. брат Бранко је из најранијег детињства заволео соколство. Васпитавајући се у соколани, успео је, за кратко време, да се изгради у врлодоброг вежбача. Врло рано учествује и на такмичењима и добија победе; последњипут такмичи се у гађању у Београду.

Тих, повучен и скроман у приватноме животу, вредан, савестан и доследан на послу, пок. брат Бранко се, поред поштења, одликовао и најбољом особином (коју треба да има сваки национални и соколски омладинац) — идеализмом. Задахнут њиме, он дословно поступа по опоме: „Ни користи, ни славе". Редак пример идеалног предњака и идеолога — соколског омладинца!

Вољан за сваку корисну акцију, пок. брат Бранко приступа, чим долази у Београд, у Соколско студентско средиште, желећи да, својом предњачком спремом, помогне извођење програма академије Средишта. Његов рад, наравно, не остаје незапажен ни у друштву Београд—Матица, где је вежбао као гост.

Соколско студентско средиште у Београду одужиће се посебним актом сени пок, брата Радичевића ком нека је хвала и слава!

Слободан Николић,
и Ђ. Јакшић

Редак пример немарности у соколском раду

Јединице које нису послале статистичке извештаје за 1939 г.

Ми смо ове године уложили нарочит напор да прикупимо што већи број великих статистичких извештаја за год. 1939 од наших соколских јединица. Читав низ упутстава, расписа, новинских објава, порука путем радија и изравно упућених писама јединицама имао је за циљ да ове године добијемо потребан број великих статистичких извештаја. У том смо успели само делимично. Још увек један део јединица није сматрао за своју дужност да се осврне на све ове апеле, објављивања и позиве, и није ни до данас, конац новембра, послао велики статистички извештај. Те јединице су следеће:

ЖУПА БАЊА ЛУКА

Друштва: Бос. Крупа, Добрљин, Двор, Прњавор.

Чете: Бањани, Бушевић, Горња Саница, Горња Врточа, Клашнице, Колунић, Козарац, Мањићи, Пећиград, Роре, Трнинић Брег, Трњани, Вагањ, Врбања, Врбњаци, Отока, Српска Саница.

ЖУПА БЕОГРАД

Друштва: Београд XI, Богатић, Ковин, Лајковац, Лазаревац, Обреновац, Петровац, Рума, Вел. Градиште, Врдник.

Чете: Бечмен, Болеч, Бабушинац, Буђановци, Дивци, Ћелије, Дрмно, Грабовица, Јамена, Крчедин, Кузмин, Лаћарак, Лугавчина, Манђелос, Међулужје, Моровић, Орашац, Овсиште, Прњавор, Пругово, Старо Село, Стари Сланкамен, Сурчин, Томиславац, Вел. Моштаница, Клење.

ЖУПА БЈЕЛОВАР

Друштва: Соколовац, Велики Зденци.

Чете: Ада, Дијелка, Велики Бастаји, Рогоза.

ЖУПА ЦЕЉЕ

Друштва: Горњи Град, Љубно об Савињи, Рогатец, Сеново.

ЖУПА ЦЕТИЊЕ

Друштва: Даниловград, Гусиње, Исток, Котор, Никшић, Нови Пазар, Плав, Рашка.

Чете: Бајице, Бањска, Баре Краљске, Баре Шумановића, Бечићи, Бијело Поље, (Подгорица), Бистрица, Близна, Богдашић, Богетићи, Богмиловићи, Бољевићи, Брскут, Чево, Доњани, Доња Ржаница, Дерновац, Дупило, Фундина, Главичица, Глухи До, Голубовци, Горња Црквица,, Горњи Стреоци, Грабовац, Градац, Ибарска слатина, Камена, Крајње Маине, Краље, Краљица, Крушевица, Љумбарда, Љешоше, Љешница, Махала, Матешево, Метохија, Милошевићи, Миран, Мојдеш, Мркојевићи, Ново Село, Ново Село, Обилић, Острог, Озринићи, Папрачани, Пишче, Побори, Подгор, Подострог, Поља, Приједор, Прогоновић, Радовац, Ракош, Раставица, Ријека Црнојевића, Рожај, Рудинице, Савино Поље, Сига, Синаји, Слатина, Сотонићи, Сутвара, Спич, Српска, Шкаљари, Штитар, Штој, Требјесин, Трстеник, Велестово, Велика Хоча, Верић, Виничка, Витомирица, Врањина, Вуковци, Злокучани, Звечан, Жабари, Жупа Миоље Поље, Ждребаоник.

ЖУПА КАРЛОВАЦ

Друштво: Војнић.

Чете: Бојанци, Цвијановић Брдо, Дрежница, Горњи Будачки, Утиња Врело, Војнички Грабовац, Војишница.

ЖУПА КРАГУЈЕВАЦ

Друштва: Александровац, Баре Ресава.

Чете: Бачина, Брњица, Црквенац, Дедина, Доњи Катун, Драгобраћа, Глободер, Гор. Врбава, Градац, Гружа, Губеревац, Гунцати, Извор, Коњуси, Ломница, Марковац, Маскаре, Медвеђа (Свилајнац), Медвеђа (Трстеник), Ново Село (Врњ. Бања), Обреж, Пајсијевић, Пањани, Ракинац, Рибари, Сење, Слатина, Сталаћ, Суботица, Трешњевица, Варварин, Велика Дренова, Вел. Шиљеговица, Вишевац, Врба, Вучковица, Доброљупци.

ЖУПА КРАЊ

Све јединице послале извештаје.

ЖУПА ЉУБЉАНА

Друштва: Добрепоље, Плешница при Ракеку, Рофте над Логатцем, Вишња Гора.

Чете: Мозељ, Нова Села, Повереништво Струге при Рибници, Турјак.

ЖУПА МАРИБОР:

Друштва: Доњиа Лендава Св. Антон в Слов. Гор, Ормож, Прагерско.

Чете: Мартијанци.

ЖУПА МОСТАР

Друштва: Невесиње, Стон, Требиње.

Чете: Бабино Поље, Батковићи, Биоград, Борци, Дабар Поље, Добрељи, Добромани, Доње Село, Доњи Поплат, Драчево, Цивар, Фатница, Гнојнице Драчевице, Горња Жупа, Горње Храсно, Говеђари, Грабовица, Хум, Јасенак, Корита, Крајпоље, Крекови, Кула Фазлагић, Липник, Ловрић, Љубомир, Летковић, Млини, Лравинци, Острожац, Пијесци, Плана, Постољани, Поврж Сливница, Придворци, Риља, Струјићи, Трусина, Тополо, Витина, Запланик, Завала, Завође, Зупци Граб.

ЖУПА НИШ

Друштва: Бољевац, Доњи Милановац, Голубац, Кучево, Лебане, Сврљиг, Текије, Врање.

Чете: Алакинце, Балинац, Бари Чифлик, Бели Брег, Бели Поток, Белишево, Бериловац, Биновце, Боговина, Боровац, Брачин, Бребевница, Брлог, Бучје, Буково, Буштрање, Црвење, Читлук, Доброшево, Добрујевац, Доња Невља, Доња Трнава, Доњи Матејевац, Доњи Нерадовац, Држина, Дубоко, Гњилан, Гор. Држина, Грабовица, Грлиште, Грљан, Губеревци, Халово, Хум, Илино, Исковица, Извор, Јабланица, Јагњило, Јелашница, Јелашница, Каменица — Цариброд, Корбово, Крупац — Пирот, Куново, Ласово, Лазница, Лепчинце, Лоћика, Лучина, Лужане, Мачкатица, Мала Каменица, Манојловац, Мањинац, Мариновац, Медвеђа, Милушинац, Мокра, Мокрање, Моравац, Мрштане, Николинац, Нижа пољопривредна школа Лесковац, Орлан, Периш, Петровац, Планиница, Подгорац, Пољска Ржана, Поточац, Прача, Предејане, Прекодолац, Прибој, Радујевац — Неготин, Рашевица, Ратај, Ресник, Рготина, Рогљево, Рутевац, Салаш, Савина, Селеска, Сенокос, Сесалац, Сибовац, Скробница, Соколовица, Сопот, Српски Балкан Рудник, Строговац, Сушје, Сумраковац, Шарбановац, Шетка, Шпај, Штрбац, Тамњаница, Тешица, Трбуње, Трговиште, Трњане, Трњане, Валакоње, Валевац, Велесница, Вел. Суводол, Велико Село, Влковија, Врбица, Звонце, Житорђе, Слама, Мали Извор — Андрејевац.

ЖУПА НОВИ САД

Све јединице послале извештаје.

ЖУПА НОВО МЕСТО

Све јединице послале извештаје.

ЖУПА ОСИЈЕК

Друштва: Босански Брод, Доњи Михољац, Нашице, Ораховица.

Чете: Лијешће, Вера, Вранешевци, Сопје.

ЖУПА ПЕТРОВГРАД

Друштво: Кларија.

Чете: Маргитица.

ЖУПА САРАЈЕВО

Све јединице послале извештаје.

ЖУПА СКОПЉЕ

Друштва: Дебар, Гостивар, Кавадар, Кичево, Кратово, Крушево, Неготин-Вардар, Охрид, Ресан, Ростуша, Струге.

Чете: Беловодице, Бинач, Богданци, Богомила, Брусник, Дабница, Дамњан, Душановац, Цепиште, Ђавато, Генерал Јанковић, Горобинци, Ињево, Карбинци, Кокошиње, Коморан, Конча, Љубодраг, Марков Град, Марвинци, Милошево, Могила, Мојин, Машутиште, Ново Село, Обилић, Ораховац-Срстац, Подареж, Раштак, Романовци, Самодрежа, Синђелић, Сланско, Стојаково, Суви До, Теово, Умин До, Војславци, Зрзе, Зрновце.

ЖУПА СПЛИТ

Друштва: Пучишћа, Сутиван, Врлика.

Чете: Локве — Рогозница, Питве.

ЖУПА СУШАК

Друштва: Бакар, Башка, Церник-Чавле, Црикве́ница, Драга, Кострена, Нови Винодолски, Селце, Сењ, Врата.

Чете: Бривно, Читлук Лички, Дренова, Острвица, Павловац, Широка Кула, Шкаре, Вребачки Павловац, Залужница.

ЖУПА ТУЗЛА

Друштва: Бегов Хан, Бијељина, Грачаница, Љубовија, Маглај, Олово, Сребреница, Тешањ, Угљевик, Жепче.

Чете: Балатун, Чађавица Доња, Добрња, Доњи Жабар, Драгодол, Дубраве, Гор. Толиса, Гор. Тузла, Хрге, Хусина, Каленнаровци — Детљак, Кладари, Лончари, Љубаче, Подновље, Поребрице, Порјечина, Ружевићи, Скиповац, Скуглић Горњи, Таревац, Тавна, Табут, Турски Јањари, Укрињица, Возућа.

ЖУПА УЖИЦЕ

Друштва: Косјерић варошица, Плевље, Приполје, Рудо, Сјеница.

Чете: Бијело Брдо, Бреково, Готовуша, Никојевићи, Сраковица, Соколовић, Вардиште, Вељи Лун, Илијино Брдо — Забрђе, Крушчица.

ЖУПА ВАРАЖДИН

Друштва: Послала све извештаје.

Чете: Мацинец, Неделишће, Пекленица, Вратишинец, Страконинец, Доњи Михаљевец, Мачковец.

ЖУПА ЗАГРЕБ

Друштва: Дубица, Костајница, Мештаница, Стаза, Вргинмост, Загреб I, Загреб IV, Загреб V, Пакрац.

Чете: Балинац, Бовић, Брусник, Цреварска страна, Црквени Бок, Чемерница, Класнић доњи, Класнић горњи, Кукурузари, Мали Градац, Меченчани, Славко Поље, Шаш, Шашава, Живаја, Гор. Храстовац, Церничка Шуметлица, Добоши, Доњи Богићевци, Кињачка.

БРАНИЋЕМО ОТАЏБИНУ!

Земљо мати, Отаџбино драга
Ако будеш мета црног врага
На бранику твом је наша снага:

Са свом браћом својом ко витешки сој
Крећућемо славно у крвави бој
Браниће мо храбро тебе и дом свој.

Нек' знаде душман: немамо страве
За спас Слободе даћемо главе,
Браниће мо име прадедовске славе!

За храбрим другом падаће брат и друг, —
Боље умрети часно, а не бити руг
Браниће мо село, град, поља и луг.

Наше ће оружје проламат небеса,
Наше ће снаге чинити чудеса:
Непријатељска падаће телеса.

Биће мо горди од усхићења
Носећ' високо заставу спасења:
Слободе, Мира за сва покољења...

Земљо мати, Отаџбино драга
Ако будеш мета црног врага
На бранику твом је наша снага.

Душан Р. Удовичић

Соколство у штампи

„Врбаске новине“, које излазе у Бањалуци, објавиле су чланак бр. Петра П. Алексића о важности соколске штампе. У чланку се, између осталог, каже:

„Сваки соко и свака соколица треба да буду на чисто с тим, да сваку па и најмању помоћ коју пружају соколској штампи, пружају је нашој општој соколској ствари; а сваким доприносом њеном снажењу прилажу драгоцјен прилог, да наша соколска организација крочи један корак ближе остварењу соколских и националних идеала.

Нарочито данас, у времену опште пометености, борби идеја, клонулости и изгубљености појединаца, потребно је да соколска штампа дође у све соколске руке, и у руке оних којима на срцу лежи добро Краља, народа и Отаџбине, пошто она то и заслужује.

Ни један соко, ни једна соколица не треба да заборави, да нема ни потпуног соколског васпитања и правилног соколског рада без сталног додира са соколском штампом, без оних свакодневних упустава, савјета, моралних и идеолошких потицаја које соколске јединице, као и соколски појединци добијају читајући стално соколску штампу. Све то налаже нам, да ширење соколске штампе сматрамо као једну од основних дужности у раду на остварењу соколских задатака.“

„ЧУВАЈМО ЈУГОСЛАВИЈУ“

Весник Соколске жупе Карловац доноси врло бирани садржај у свом 9—10 броју, између кога се напосе истичу чланци: На прагу Нове године, уводник од М. Саблића; Енгелберт Л. Гангл, од Б. Златовића; Несломљивост наше расе, од брата Др. J. В. Одбранбено васпитање соколских жена, од Милке Блашковић; Научна подлога соколства, од Бранка Фрелиха итд. У чланку о несломљивости наше расе, читамо између осталог:

„Косово поље, Петрова Гора, Кајмакчалан, Албанска Голгота, вјешала и тамница, прогони и сва остала искушења акти су стварања, акти су жилавости и снаге словенске расе. У стадањима и недаћама, у понижењима и поразима велика је душа словенства, из њих црпи оно нову снагу и вјеру за нове жртве и нове подвиге. То су вјечити примјери самоодбране и свијести о своме постојању. Никакви хисторичари, никакве расправе, нитко и никада неће моћи порећи, да Југословени нису били достојни живота и слободе, а нитко им неће и не може ускратити, да на своме тлу, на своме Балкану, стварају и изграђују своју сопствену културу, своју словенску човјечанску културу у смислу демократицизма, правде и једнакости. Нико им не може и не смије оспорити право, да штите своју расу од штетних и преживјелих страних утјецаја. Хоћемо да останемо здрава раса, која никад не умире.

„Mesec trezvenosti“

počinje 1 februara

Od 1. februara do 1 marta traje «Mesec Trezvenosti«, koji organizuje Prosvetni odbor Saveza Sokola. Sve župe, društva i čete dobiće na vreme sva potrebna uputstva za izvođenje programa «Meseca Trezvenosti.«

DOGAĐAJI U SVETU

Avijatički dvoboj između Nemačke i Velike Britanije, koji je u poslednje vreme, izgleda usled nevremena, bio popustio, oživeo je ponovo prošlih dana, pa su nemački avijatičari bombardirali London i izveli masovni napad na Plimut. Britanski avioni su naprotiv izveli napadaje na varoši zapadne Nemačke, na okupirani deo Francuske i na neke luke. Osim toga se javlja, da su Britanci minirali glavna svoja pristaništa.

*

Glavni komandant **italijanskih trupa u Albaniji, general Soda,** predao je ostavku iz zdravstvenih razloga, a na njegovo mesto je postavljen šef italijanskog generalštaba, g. **Ugo Cavaliero.** Prema italijanskim vestima, Italijani prelaze u protivnapade; dok Grci javljaju, da je inicijativa uvek u njihovim rukama; i da su nakon zauzeća Klisure, napredovali u pravcu severa, do sela Trepeli, koji se nalazi na pola puta od Berata. Severno od Himare doprli su do sela Dukati, dok je naprotiv, na sektoru Pogradeca, italijanska odbrana vrlo jaka i ne dopušta napredovanje Grka.

*

Nakon zauzeća **Bardije,** britanske trupe javljaju, da su potpuno opkolile **Tobruk u Libiji,** i da su zauzeli sve aerodrome u okolini Tobruka. Kada će uslediti glavni napadaj na Torbuk, ne zna se, ali britanske vlasti javljaju, da se operacije razvijaju povoljno. Ističe se, da Tobruk pretstavlja vrlo jako utvrđenje i luku.

Prema engleskim vestima, sprema se i ofanziva na **Somaliju,** Engleski listovi saopštavaju, da se južnoafričke snage već opkoljavaju u Istočnoj Africi, a agencija »Tass« javlja, da je prošlih dana pošlo iz Australije na bliski istok novih 50.000 australijskih vojnika.

*

Pred američkim pretstavničkim domom počela je rasprava o zakonu **o pomoći Velikoj Britaniji.** Općenito se misli, da će zakon biti primljen bez izmene i velikom većinom, te da će g. Ruzvelt dobiti ovlašćenja za pomoć Engleskoj. Karakteristično je, da bivši protivkandidat g. Ruzvelta, g. Wilki, sa celim krugom svojih prijatelja, putuje u Englesku, da bi na licu mesta proučio pitanje pomoći, te da će, pre polaska posetiti g. Ruzvelta. To se ističe kao znak jednodušnosti čitave Amerike, po pitanju pomoći. U novom američkom budžetu predviđeno je za vojsku 13 milijardi i 704 miliona, a za mornaricu 11 milijardi i 587 miliona.

*

Položaj u Francuskoj općenito se označava kao vrlo težak, naročito u pitanju obskrbe stanovništva. Sem toga, nisu još regulisani ni odnosi sa Nemačkom, nakon afere sa odstranjenjem g. Lavala iz vlade. Nemačka štampa kritikuje otvorenije vladu maršala Petena i sumnja u njene namere. »Essener National Zeitung«, organ maršala Geringa, piše, da su u Francuskoj još uvek na vlasti ljudi prošlog mentaliteta. Općenito se smatra, da Peten i Weygand hoće da dobiju vremena, očekujući možda, da se ratna sreća nasmeši Engleskoj; i da Francuska još uvek veruje u Englesku. Međutim, veli nemački list, da se Francuzi varaju, ako misle da nisu pobeđeni.

*

»Berliner Börzen Zeitung« napada oštro **švedsku štampu,** optužujući je da uzima držanje, prijateljsko prema Engleskoj. Naročito napada list **»Aftonbladet«,** koji piše, da su nemačko i britansko vazduhoplovstvo zamenili uloge, te da su engleski napadi na atlantske luke pokazali, da britanska avijacija raspolaže ofanzivnim duhom. Nemački list piše, da stalno pomaganje britanske propagande, od strane švedske štampe, pretstavlja ozbiljan događaj, koji se ne može oprostiti, niti zaboraviti. Nemačka će udariti velikom snagom protiv svakog sličnog pokušaja.

»United Press« objavljuje podatke **o stanju mornarice u Sovjetskoj Rusiji.** Prema tim podacima, Rusija poseduje samo 3 stare linijske lađe, sagrađene godine 1911, koje imaju slabu vojnu vrednost. Grade se međutim tri nove ratne lađe, po 35.000 tona, ali te neće biti brzo gotove. Sovjetsko brodovlje ima zatim 9 krstarica, 1 matičnu lađu za avione i 67 razarača. Nekoliko lađa tih klasa nalazi se u gradnji. Sovjeti su međutim najjači u podmornicama, pa izgleda, da su u toj vrsti ratnih lađa, najjači u svetu. Za Nemačku se računa da ima 120 podmornica, jednako kao i Italija, dok ih Velika Britanija ima još manje. Međutim Rusija raspolaže danas sa 171 podmornicom.

Teškoće ruske flote su u tome, što je podeljena na nekoliko, i to vrlo udaljenih mora. Glavni deo ruske ratne flote nalazi se u Tihom okeanu, nekoliko jedinica se nalazi u Crnom moru, a ostalo u Baltičkom.

*

Agencija »Reuter« javlja, da su **u Ankaru stigli pretstavnici zapovedništva britanske vojske** na srednjem istoku, maršal Kornval, avijatički vicemaršal Elmhart, i izaslanik zapovednika flote na Sredozemnom moru, admiral Kelly. Njegov je cilj, da sa turskim generalnim štabom izmene mišljenja na osnovu postojećeg sporazuma. — »CBS« primećuje, da se u engleskom vojnom izaslanstvu u Ankari nalaze suviše visoke ličnosti, da bi moglo da se veruje, da ta konferencija ima samo redovan karakter. Smatra se naprotiv da je cilj te konferencije, da se postigne sporazum o saradnji engleske i turske vojske za slučaj da bi Turska bila prisiljena da stupi u rat.

U Berlinu budno prate tok britansko turskih razgovora i već unapred veruju, da će engleska propaganda iskoristiti te pregovore za ojačanje svog prestiža. Naglašuje se međutim, da je Rajh spreman da odgovori na sva iznenađenja, koja bi sa te strane mogla da nastupe, i ako se za sada u tu mogućnost ne veruje. — Ljubljansko »Jutro« saopštava vest agencije »Kolumbija« iz Ankare, da se tamo tvrdi, da bi Turska stupila u akciju istog časa, čim bi neka strana vojska ušla u Bugarsku. U Londonu su po tom pitanju veoma rezervisani.

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Sokolsko društvo Kastav dočekalo je svečano Novu godinu u svome domu. Zabava je bila odlično posećena, a program još odličnije izveden. Naročito su uspeli komadi „Nova godina" i „Moderno" od B. Miloševića, u kojima su se napose istakli brat Željko Grosman i sestra Valerija Buzdon. — Društvo je takođe moralo dati i reprizu Nikolinja, sa programom koji je oduševio brojne gledaoce.

Sa Nikolinje zabave u Sokolskom društvu Kastav

*

Sokolsko društvo Klarija priredilo je odlično posećenu zabavu sa igrankom, na kojoj su sa uspehom davani komadi »Posilni Risto«, »Jedan sluga a dva gospodara« i monolozi »Šegrt Mića« i »Samoubica«. Na zabavi je gostovao duvački orkestar vatrogasne muzike iz Crnje.

*

PIŠU NAM IZ VELIKE KIKINDE:

Na drugi dan pravoslavnog Božića prikazana je po drugi put na opšte zadovoljstvo, komedija „Zec", od Mjasnickog. Posета je bila odlična, a zapažen je takođe i veliki broj gostiju iz drugih mesta.

Redovna godišnja skupština našeg društva zakazana je za nedelju, 26 januara.

Božićni broj naših zidnih novina izašao je u povećanom obimu sa značajnim prilozima. Uvodni članak »Kojim putem«, napisao je br. A. Kordin, o ulozi Vojvodine je dao prilog br. Sekulić i t.d. Priče su napisali br. S. Matijević i J. Popeskov, a nekoliko manjih pričica i pesmica dao je br. Jovica Ćirilov, uč. 3 razr. osn. škole. Pored vesti iz sveta vrlo je obimna šaljiva strana puna originalnih priloga. Nekoliko lepih crteža dao je br. D. Bogaroški.

*

Na poziv **Sokolskog društva u Novom Bečeju,** pozorišni otsek Sok. društva iz Vel. Kikinde gostovao je 12/I, u Nov. Bečeju, gde je priredio vanredno uspelu predstavu. U prepunoj dvorani sokolane prikazana je sa punim uspehom Sterijina komedija »Pokondirena tikva«. Pre početka održao je pročelnik pozorišta, brat Lj. Trpković, lep govor, u kojem je govorio o značajnoj ulozi pozorišta u sokolskom životu i vaspitanju. Starešina društva u Novom Bečeju, br. Janošević, zahvalio se braći iz Kikinde, naročito odličnim glumcima, i izrazio nadu da će se ova korisna akcija i dalje nastaviti.

Ugovorena su dalja gostovanja. Početkom februara će biti prikazana »Ajša«, od Svetozara Ćorovića, čija će premijera biti krajem januara u Velikoj Kikindi.

Pored velikog broja sokola i ostale ugledne publike, predstavu u posetili i starešina društva iz V. Kikinde br. dr. P. Bojanić, zamenik br. P. Erdeljan i br. dr. A. Petrović i H. Sekulić, članovi uprave.

*

Sokolsko društvo Duga Resa je ukazalo svojim siromašnim i zbog sokolstva postradalim članovima bratsku pomoć u novcu, odeći i obući. Na sednici uprave sakupljeno je odmah 1.500 dinara, a posle još toliko. Neka braća kupila su potrebnima odeću i obuću, a jedan brat uzeo je na hranu jednu sestru sokolicu kroz čitavu zimu. Uprava se sprema da i na druge načine pomogne onima, koji su pali u bedu zbog svojih ideala u čemu nailaze na punu pomoć svega članstva.

*

Sokolsko društvo Horgoš na drugi dan pravoslavnog Božića priredilo je odlično posećeno poselo u svome domu, a uveče zabavu sa igrankom u restoranima: kod Save i Kenjereša. Ove priredbe uspele su na sveopšte zadovoljstvo kako u moralnom tako i materijalnom pogledu.

Sokolsko društvo priređuje i svake nedelje u svome domu posela sa igrankom, koja posećuju u velikom broju pored sokola i meštani. Društvo je svojim agilnim radom uspelo, da prikupi u svoje redove mnogobrojnu omladinu iz mesta i okoline, a tako isto i sve intelektualne radnike, koji mnogo doprinose napretku i razvoju sokolstva na krajnjoj tačci naše otadžbine.

Hleb nasušni

Tvrdi hlebe, snago moja,
Koliko ću videt muke,
Dokle dođe žetva tvoja
I prime te moje ruke?

Zemlju sam ja crnu or'o
I duboko brazdu vuk'o,
Drljat' sam i sejat' mor'o
Radi tebe hlebe, muko.

I kad dođe zlatna žetva
Morat' ću te u mlin terat'
I po putu, koj' je kletva,
Muku mučit' i deverat.

Divni miru doma moga,
Pesmo naša, slatki hlebe,
Mesit' će te i ispeći,
Da utole sve potrebe.

Tvrdi hlebe, snago moja,
Koliko ću vidit muke,
Dokle dođe žetva tvoja
I prime te moje ruke?

BRANKO J. KRČUM

NAPADAJ NA NARAŠTAJCE

Pišu nam iz Virovitice: Jedna grupa sokolskih naraštajaca bila je nedavno, bez ikakvog razloga, napadnuta od unapred spremljene frankovačke skupine, koju je vodio gimnazijalac, B. Degoricija. Naraštajci su bili teško zlostavljani, pa je svatko očekivao da će protiv Degoricija biti poveden postupak, utoliko pre, što je on već policijski kažnjavan radi frankovačke propagande i radi pisanja po zidovima »Ž. A. P.«. Međutim, ni sam direktor gimnazije nije preduzeo protiv njega nikakav korak; ma da je g. Balić nekad bio vrlo grlat Jugosloven, koji je, kao Soko bio poslan na studije u Pariz.

Pažnja pretplatnicima!

Savezni izvršni odbor, nastojeći da sokolsku štampu sanira i osposobi za njen moralni i sokolski zadatak, stavio se na stanovište, da se **«Sokolski glasnik«** može slati samo onim čitateljima, koji plaćaju pretplatu.

Prema dobivenim uputstvima, administracija **«Sokolskog glasnika«** **šalje list,** prema ranijem adresaru, samo do kraja ovog meseca, a u idućem mesecu **obustaviće slanje lista svima onima, koji ne podmire pretplatu,** pa će time odrediti stabilan tiraž.

Da naši čitatelji, koji svakog petka čekaju na izlazak sokolskog glasila, ne bi bili prikraćeni u tom zadovoljstvu zato što su zaboravili doznačiti pretplatu, administracija blagovremeno potseća sve čitaoce, da odmah doznače pretplatu na naš čekovni račun broj 57-686.

»PREDNJAČKI ZBORNIK«

Za ovaj naš stručni časopis javio se veći broj novih pretplatnika, kojima smo morali izaći u susret želji da im dostavimo i sve brojeve od prošle godine. Iz tih razloga morali smo potrošiti sav pretičak primeraka koji smo uobičavali čuvati, pa zato molimo sve nove pretplatnike da nam ne zamere ako im želji ne mognemo više izlaziti u susret, da im šaljemo kompletno godište 1940, nego samo od broja 1 do 8, kojih još nešto imamo na zalihi.

Molimo pretplatnike »Prednjačkog zbornika«, koji ne povezuju godište i kojima ne trebaju pročitani brojevi za priručne svrhe, da nam vrate broj 9, 10, 11 i 12, bićemo im toplo blagodarni.

SEZNAM

izžrebanih dobitkov efektne loterije Društva za zgradbo sokolskega doma v Šiški, Ljubljana

Glavni dobitki

Motorno kolo št. 14.180
Radio aparat št. 2.669
Šivalni stroj št. 25
Pisalni stroj št. 12.035
20 koles št. 271, 4.999, 5 761, 6.498, 6,504, 7.491, 7.791, 7.390, 7.900, 9.707, 10.424, 11.549, 12.592, 13.001, 13 543, 15,848, 18.298, 20.908, 22.474.
Kuhinjska oprema št. 2.101.
Fotoaparat št. 1.478
Vreča moke št. 22.757

Ostali dobitki

130, 227, 232, 238, 656, 694, 849, 1.212, 1.213, 1.240, 1.355, 1.494, 1.547, 1.618, 1.800, 2.060, 2.296, 2.347, 2.432, 2.453, 2.571, 2.575, 2.611, 2.731, 2.813, 2.834, 3.001, 3.092, 3.162, 3.214, 3.301, 3.400, 3.605, 3.677, 3.781, 3.841, 3.898, 3.991, 4.081, 4.093, 4.148, 4.223, 4.300, 4.370, 4.498, 4.524, 4.723, 4.762, 4.804, 4.831, 4.959, 5.008, 5.037, 5.085, 5.101, 5.199, 5.250, 5.417, 5.644, 5.685, 5.697, 5.822, 5.910, 5.921, 6.126, 6.236, 6.310, 6.363, 6.391, 6.410, 6.441, 6.560, 6.610, 6.811, 6.946, 6.954, 7.201, 7.332, 7.692, 7.741, 7.990, 8.023, 8.086, 8.104, 8.221, 8.248, 9.330, 8.457, 8.550, 8.644, 8.689, 8.725, 8.822, 8.905, 8.982, 9.199, 9,380, 9.398, 9.442, 9.750, 9.990, 10.041, 10.160, 10.246, 10.270, 10.361, 10.623, 10.760, 11.328, 11.340, 11.394, 11.395, 11.633, 11.924, 11.950, 12.069, 12.142, 12.503, 12.649, 12.663, 12.845, 12.850, 12.852, 13.295, 13.310, 13.349, 13.369, 13.458, 13.462, 13.938, 14.073, 14.221, 14.266, 14.294, 14.302, 14.570, 14.681, 14.688, 14.849, 14.904, 15.123, 15.530, 15.675, 15.762, 15,785, 15.823, 16.127, 16.302, 16.353, 16.423, 16.526, 16.597, 16.610, 17.283, 17.504, 17.612, 18.243, 18.279, 18.529, 18.556, 18.635, 18.860, 18.935, 19.533, 19.575, 19.593, 19.808, 1[illegible].948, 20.948, 20.052, 20.114, 20.245, 20.475, 20.682, 20,761, 21.015, 21.053, 21.418, 21.796, 21.956, 22.021, 22.307, 22.476, 22.518, 22.912, 22.953, 23.020, 23.075, 23.218, 23.445, 23.548, 23.850, 23.875, 23.951, 24.324, 24.398, 24.540, 24.849, 24.915, 24.916, 24.966.

Izžrebani dobitki se morajo dvigniti najkasneje v enem mesecu po dnevu žrebanja, to je do vključno 28. januarja 1941 ker po tem datumu zapadejo dobitki v prid društvu.

Izžrebani dobitki se bodo izdajali vsak torek in četrtek od 19 do 20 ure v pisarni sokolskega doma v Šiški, in to od 2. januarja 1941 dalje.

UPRAVA

Нове књиге

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ СОКОЛА БЕОГРАД VI

Соколско друштво Београд VI (Војислава Илића улица 80) издало је свој годишњи извештај у виду укусно опремљене књиге, на 64 стране. Извештај је испуњен опширним подацима о раду у 1940 години. Сви чланци илустровани су бројним сликама. Поред разних табела, правилника и извешаја о раду на селу и у појединим отсецима, у књизи је и попис чланова свију вежбачких категорија.

Sadržina sokolskih listova

»MLADI SOKO«

List naraštaja Sokolskog društva Split donosi u broju za oktobar-decembar vrlo zanimljiv sadržaj u prozi, kao i veliki broj ilustracija vesti i dr. Napose se ističu članci »Mladi Sokole«, uvodnik od S. Petrića, »Tri spomen dana« od Trepova, Vrcana i Vilfanove, «Ujedinimo se duhovno«, »Istinski autoriteti«, od M. Mimice, »Jugoslovenska misao i vjera«, od D. Jedrejčića, »Sokolska ideja«, »Ilirizam i jugoslovenska ideja«, od Ž. Haramije, »Nacionalizam kao dužnost«, od Kućara, »Radimo ustrajno«, od Arnerićeve, »Krenimo pravim putem« itd.

List izlazi mesečno a pretplata mu je samo 10 dinara na godinu, pa ga najtoplije preporučamo našem naraštaju!

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР
М. МИТРОВИЋ
Теразије 22 (до Москве)
има швајцарских часовника ва руку и џеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета
Браћи и сестрама попуст
Цене врло солидне. Стручан рад
Тражите цене за израду *клинаца и значака*
(3-81)

Savez Sokola Kraljev. Jugoslavije

počeo je izdavati svoju

popularnu biblioteku

uz najjeftiniju cenu od **1 i 2 dinara** na 32 do 48 strana.

Biblioteka je do sada postigla **vanredan uspeh**, a objavila je sledeće sveske:

1. **Veliko zaveštanje** (odabrani govori Viteškog Kralja Aleksandra Prvog Ujedinitelja) din. 1.—
2. **Reči Jovana Cvijića** din. 1.—
3. **Grigorij Petrov — apostol stvaralaštva** din. 2.—

U PRIPREMI:

4. **Štrosmajer i Rački** din. 2.—

Narudžbe se šalju:
Savezu Sokola K. J. — Beograd, poštanski pretinac 342.

Државна класна лутрија

Извлачење V главне и последње класе текућег 41 кола срећака извршиће се према лутриском плану у времену од 8 фебруара до закључно 6 марта о. г. и то:

У Београду: 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18 и 19 фебруара и

у Скопљу: 24, 25, 26, 27 и 28 фебруара и 1, 3, 4, 5 и 6 марта о. г.

У овоме извлачењу биће 6 марта о. г. извучене три премије и то:

од 500.000.—; 1,000.000 —; и 2,000.000.— дин.

Поред ових премија биће извучен велики број добитака од дин.: 200.000; 100.000; 80.000; 60.000; 50.000; 40.000; 35.000; 30.000; 25.000; 20.000; 15.000; 12.000; 10.000; и др. мањих добитака.

Укупан износ добитака у овом извлачењу износи:

Дин. 56,946.000.-

који се исплаћују без икаквих одбитака.

У најсрећнијем случају могућим спајањем премија и добитака може се на овоме извлачењу добити на једној срећки

Дин. 3,200.000.-

За исплату добитака јамчи Држава Краљевине Југославије.

Лица, која већ учествују у игри 41 кола, треба своје срећке IV класе да замене срећкама V класе најдаље до 3 фебруара о. г.

Они пак који немају срећку, а желели би да учествују у игри код ове V главне класе, могу исту набавити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца, којих има у сваком већем месту, а уз доплатну цену и то:

за једну целу срећку Дин. 1.000.—
„ „ половину „ „ 500.—
„ „ четвртину „ „ 250.—

Ближа упуства са лутриским планом и општим правилима добијају се на захтев бесплатно код свих овлашћених продаваца срећака.

Радио станица у Београду уз дневне вести сваког дана извлачења, објављиваће и резултат извлачења за добитке од Дин. 5.000.— па на више.

Куповањем срећке Државне класне лутрије сваки појединац поред личне користи коју може да има, уједно помаже народну привреду, занатство, индустрију и инвалиде, јер се чист приход од продаје срећака сразмерно дели у напред пом. сврхе.

(79-1)

Izdaje Savez Sokola Kr. Jugoslavije (arh. M. Smiljanić, Aleksa Nenadovića 6) — Uređuje redakcioni odbor (Pretsednik Dr Vlad. Belajčić) — Odgovorni urednik Niko Bartulović, Brankova ulica broj 30/IV — Štamparija »Luč«, Mitrović i Lazarević — Beograd, Kraljice Natalije ulica broj 100. Tel. 21-722.